

अवाग्रलेख खरीखरी.. परिवहनातील महाखड्डे

केंद्रीय परिवहन मंत्रालयाने काही महत्त्वाचे निर्णय घेतलेले आहेत. त्यामध्यु-
दुचाकी वाहनधारकांसाठी जानेवारी २०२६ पासून दोन हेल्मेट असणे
सक्तीचे करण्यात आलेले आहे. केंद्रीय परिवहन मंत्रालय सध्या नितीनजी
गडकर यांच्या ताब्यात आहे. ते जीव तोडून सर्वयाच्या जिवाचे रक्षण करावे.
म्हणून प्रयत्नही असतात. आपल्या भारतात मोठा प्रश्न हा की, केवळ
२० ते २५ टक्के वाहनधारक नियमांचे पालन करतात. बाकी वाहनधारक
आणि चालकांच्या बाबत सगळा आनंदी आनंद आहे. मात्र जोपर्यंत आपल्या
वाहन चालकांची ही मानसिकता बदलत नाही. तोपर्यंत आपल्या देशात
आपण कितीही कायदे आणले, काहीही सुधारणा करण्याचा प्रयत्न केला. तरी
त्याचा फारसा परिणाम होईल असे वाटत नाही. आम्ही नेहमी सकारात्मक
विचार करतो. पण काही बाबी अशा आहेत की, त्याच्यावर आपल्या महान
भारतात तरी काही सुधारणा होतील, असे वाटत नाही. आपल्या देशातील
अपघातात सर्वात जास्त अपघात दुचाकी वाहनांचे असतात. या अपघातांची
कारणेही तुम्हा आम्हाला ठाऊक आहेत. आपल्या येथे दुचाकीवर दोन
लोकांना बसण्याची कायदेशीर परवानगी आहे. आतापर्यंत फक्त चालकाच्या
डोक्याला हेल्मेटचे बंधन होते. आता नव्या काळाप्रमाणे मागे बसणा-यालाही
हेल्मेट घालावे लागेल. या हेल्मेटची मोठीच गरज आहे. अनेक शहाणे
हेल्मेट एवढी साधी प्लास्टिकची टोपी घमणतात. त्यामुळे धड डोकेही
झाकले जात नाही. विशेष म्हणजे अशा डुलिकेट आणि तथ्याकथित
हेल्मेटवर अजूनही गंभीरपणे कोणतीही कारवाई होत नाही. म्हणजेच यापुढे
हेल्मेट सारखेच हेल्मेट असावे. ते मजबूत असावे. आयएसआय मार्क
असावे, हा महत्त्वाचा संदेश वाहन चालकांच्या डोक्यात बसला पाहिजे.
दुसरी बाब म्हणजे आपले दीड शहाणे वाहनचालक दोन ऐवजी, गाडीवर
कितीसर्वा तिघांना तरी सर्रासपणे बसवतात. काही बडाडर तर चार ते साडेचार
जणांना बसवून तुफान वेगाने गाडी दमटवतात. यामुळे अपघाताची शक्यता
कितीच पटीने वाढते. यापुढचा मुद्दा सिमनल तोडणाऱ्या गाड्यांचा आहे.
आपल्याला समोर जायचे आहे. सिमनल वर लाल बंदी दिसत आहे. तरी
आजूबाजूला पाहून किंवा दुर्लक्ष करून कितीतरी सिमनलतोडू गाढव सग्राट
आपल्या गाड्या विनदिकतपणे पुढे घुसवत असतात. ही गोष्ट जशी आपली
जस-रसख्या आत्मापत्ता येत नाही तशीच अनेकदा न येणारी आहे. या पुढची
गोष्ट म्हणजे आता आपल्या देशात ओलेच ठिकाणी रस्त्याची दोन भागात

■ **वृत्तसंस्था**
तेहरान/तेल अविव, दि. २० :
इस्त्रायलसोवतच्या आठवडाभरापासून सुरू असलेल्या युद्धादरम्यान इराणने भारतासाठी आपला हवाई क्षेत्र घडडले आहे. ऑपरेशन सिंधू अंतर्गत, भारत सकारा पुढील दो दिवसांत ३ विशेष चार्टर्ड विमानांद्वारे सुमारे १ हजार भारतीय विद्यार्थ्यांना तेथून सोडवेल.
माध्यमांच्या वृत्तानुसार, विद्यार्थ्यांना घेऊन जाणारे एक विमान शुक्रवारी रात्रीपर्यंत भारतात पोहचले आणि शनिवारी दुपारपर्यंत दोन विमाने भारतात पोहोचतील. या उड्डाणांची व्यवस्था भारत सरकारने केली आहे. ही उड्डाणे इराणमधील मशहद येथून उड्डाण करतील आणि दिल्लीत उतरतील.
यापूर्वी, १९ जून रोजी ११० भारतीय विद्यार्थी इराणहून भारतात पोहोचले होते. तथापि, त्यांना जमीनी सीमेवरून इराणमधून बाहेर काढण्यात आले. कारण १३ जून रोजी इस्त्रायली हल्ल्यापासून इराणचे हवाई क्षेत्र आंतरराष्ट्रीय उड्डाणांसाठी बंद होते.
आज इराण आणि इस्त्रायलमधील युद्धाचा आठवा दिवस होता. आज सकाळी इराणने इस्त्रायलच्या बेरशेबा शहरातील मायक्रोसॉफ्ट ऑफिसजवळ बॉलिस्टिक क्षेपणास्त्र हल्ला केला. यामुळे अनेक गाव्यांच्या आग लागली. आजुबाजुच्या घरांचेही नुकसान झाले. गुरुवारी इराणने बेरशेबा येथील एका रग्गलयावर क्षेपणास्त्र डागले, ज्यामध्ये ५० हून अधिक लोक जखमी झाले.
न्यूयॉर्क टाईम्समधील एका वृत्तानुसार,

इस्मायल-इराण युद्ध

अमेरिकेचा असा विश्वास आहे की इराणकडे आता अण्वस्त्रे बनवण्याची पूर्ण क्षमता आहे. व्हाईट हाऊसच्या प्रेस सेक्रेटरी कॅरोलिन लेविट यांनी सांगितले की जर इराणचे सर्वोच्च नेते अयातुल्ला अली खामेनी यांनी आदेश दिला तर इराण काही आठवड्यात अण्वस्त्रे बनवू शकतो. लेविट म्हणाले की इराणकडे अण्वस्त्रे बनवण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व गोष्टी आहेत. आता त्यांना फक्त त्यांच्या नेत्याच्या होकाराची वाट पाहावी लागेल.

जर इराणने असे केले तर ते केवळ इस्मायली नव्हे तर अमेरिकेच्या आणि संपूर्ण जगाच्या सुरक्षेला धोका निर्माण करेल असेही त्यांनी सांगितले.

आतापर्यंत ७ दिवसांच्या युद्धात २४ इस्मायली मारले गेले आहेत, तर ६०० हून अधिक लोक जखमी झाले आहेत. त्याच वेळी, वाशिंग्टनस्थित एका मानवाधिकार गटाने दावा केला आहे की इराणमध्ये मृतांची संख्या आता ६३९ वर पोहोचली आहे आणि १२२९ लोक जखमी आहेत.

डबल इंजिन सरकारचा दुहेरी फायदा

• वृत्तसंस्था, भुवनेश्वर, दि. २० :
पंतप्रधान मोदींनी शुक्रवारी भुवनेश्वरमध्ये सांगितले की, ओडिशातील डबल इंजिन सरकारमुळे लोकांना दुहेरी फायदा मिळत आहे. आज ओडिशातील भाजप सरकारकडे एक वर्ष पूर्ण केले आहे. हा केवळ सरकारचा वर्धापन दिन नाही. हा एका स्थापित सरकारचा वर्धापन दिन आहे. हा सुशासनाचा वर्धापन दिन आहे.

ते म्हणाले की, ओडिशातील लाखो गरीब कुटुंबे बऱ्याच काळापासून आयुष्मान योजनेच्या बाहेर होती. आज येथे आयुष्मान भारत आणि गोप बंधू जन आरोग्य योजना दोन्ही सुरू आहेत. यामुळे ओडिशातील सुमारे ३ कोटी लोकांना मोफत उपचारांचा लाभ मिळण्याची खात्री आहे.

तत्पूर्वी, ओडिशातील भाजप सरकारला एक वर्ष पूर्ण झाल्यानिमित्त, पंतप्रधानांनी २०३६ पर्यंत विकसित ओडिशा आणि २०४७ पर्यंत विकसित भारत निर्माण करण्यासाठी व्हिजन डॉक्युमेंट्स जारी केले. त्यांनी विमानतळ ते जनता मैदानापर्यंत रोड शो केला.

पंतप्रधान मोदी म्हणाले, ओडिशातील शेतकऱ्यांना केंद्र आणि राज्य सरकारकडून दुहेरी फायदा मिळू लागला आहे. आमच्या सरकारची सर्वात मोठी कामगिरी म्हणजे वंचितांचे सक्षमीकरण. ओडिशामध्ये आदिवासी समाज राहतो. पूर्वी, ते सतत दुर्लक्षित राहिले. त्यांना मामालेखपण, गरिबी आणि वंचितता सहन करावी लागली.

देशावर दीर्घकाळ राज्य करणाऱ्या पक्षांनी आदिवासींचा राजकारणासाठी वापर केला त्यांनी आदिवासी समाजाला विकास किंवा सहभाग दिला नाही. त्यांनी त्यांना नश्लवादा आणि हिंसाचाराच्या आगीत डकलले.

'आदिवासी भाग नश्लवादाच्या विळख्यात होता. रेड कॉरिडॉरच्या नावाने त्याची बदनामी होत होती. आम्ही आदिवासी समाजाला हिंसाचारातून बाहेर काढून विकासाच्या मार्गावर आणण्याचा काम केले आहे.

एकीकडे हिंसाचार पसरवणाऱ्यांवर आम्ही कठोर कारवाई केली, तर दुसरीकडे आदिवासी भागात विकासाची लाट आणली. आज देशात २० पेक्षा कमी जिल्ह्यांमध्ये नश्लवादी उरले आहेत. ज्या वेगाने कारवाई केली जात आहे, त्यामुळे लवकरच आदिवासी समाजाला स्वातंत्र्य मिळेल, दहशतवाद संपेल.

'देशाच्या पहिल्या आदिवासी महिले राष्ट्रपती, ओडिशाच्या कन्या मुमुं जी यांनी या योजनेसाठी मार्गदर्शन केले आहे. या अंतर्गत आदिवासीमधील सर्वात मागासलेल्या आदिवासींना मदत करण्याचा काम केले जात आहे. पहिल्यांदाच मच्छीमारांसाठी पंतप्रधान मत्स्य संपद योजना करण्यात आली आहे. ही देशभरात आहे. मच्छीमारांना किसान क्रेडिट कार्डची सुविधा देखील मिळाली आहे. २५ हजार रुग्णांचा विशेष निधी तयार केला जाणार असल्याचे ते म्हणाले

**बोल बच्चन भैरवींना
मी उत्तर देत नाही..**

ठाकरेंच्या टीकेवर फडणवीसांचा पलटवार

■ वृत्तसेस्था
जळगाव, दि. २० :
 उद्धव ठाकरे यांनी शिवसेनेच्या वर्षापन दिनाच्या कार्यक्रमातून मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस व मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे यांच्या भेटीवर टीका केली होती. मराठी माणसांची शक्ती एकत्र येऊ नये म्हणून यांच्या मालकांचे नोकर भेटीगाठी घेत आहेत, असे ते म्हणाले होते. फडणवीस यांनी शुक्रवारी जळगाव येथे त्यांच्यावर पलटवार करताना मी बोल बच्चन भैरवोना उत्तर देत नाही, असा उत्तराधिक पलटवार केला.
 काहीही झाले तरी मुंबई पुन्हा एकदा आमच्या ताब्यात येणारच आहे. मुंबई मराठी माणसांच्या ताब्यात गेली तर यांच्या मालकांचे कसे होणार ? मालकाच्या मित्राचे कसे होणार ? म्हणून मराठी माणसांची शक्ती एकवटता कामा नये म्हणून शेठजीचे काही नोकर प्रयत्न करत आहेत, असे उद्धव ठाकरे म्हणाले होते.
 पत्रकारांनी शुक्रवारी याविषयी फडणवीस यांना छेडले असता त्यांनी केवळ एका वाक्यात या प्रश्नाला उत्तर दिले. मी बोल बच्चन भैरवोना उत्तर देत नाही, असे ते उद्धव ठाकरे यांचा नामोल्लेख टाळत त्यांच्यावर निशाणा साधताना म्हणाले. समाजात विशेषतः जनजातीय क्षेत्रात काही लोक फूट पाडण्याचा प्रयत्न करत आहेत. काही लोक खोट्या गोष्टी सांगून आमच्या जनजातीच्या बंधू भगिनींना इतर लोकांपासून वेगळे कसे करत आहेत याचा प्रयत्न करत आहेत. त्यामुळे आपण सावध राहिले पाहिजे, असे ते म्हणाले.

आज एअर इंडियाची ८ उड्डाणे रद्द

■ **वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २० :**
एअर इंडियाने शुक्रवारी ८ डड्डणे रह केली आहेत. यामध्ये ४ आंतरराष्ट्रीय आणि ४ देशांतगत डड्डणे समाविष्ट आहेत. विमानतळावरील देशभाल आणि ऑपरेशनल कारणांमुळे ही डड्डणे रह करण्यात आल्याचे एअर इंडियाने म्हळ्ळें. एअर. देशांतगत डड्डणांमध्ये, पुणे ते डड्डण रह, हम्दबाद ते दिल्ली, हैदराबाद ते डड्डण आणि चेन्नई ते डड्डण रह करण्यात आली आहेत.

राहुल गांधी म्हणाले... इंग्रजी लाज नव्हे तर शक्ती

■ **वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २० :** काँग्रेस नेते राहुल गांधी म्हणाले की इंग्रजी भाषा सक्षम करते. ती लज्जास्पद नाही आणि ती प्रत्येक मुलाला शिकवली पाहिजे. गरीब मुलांनी ही भाषा शिकावी असे भाजप-आएसएमसला वाटत नाही कारण त्यांना प्रश्न विचारावेत समानता मिळवावी असे त्यांना नाही, असा आरोप त्यांनी केला. राहुल गांधी यांची ही पोस्ट अतिशय चांगली टाटपणीनंतर आली ज्यामध्ये शहा म्हणिले होते की य

नीतेश राणेची जीभ घसरली

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० :
उद्धव ठाकरे यांना उत्तर देताना आज नीतेश राणे यांची जीभ घसरली. त्यांनी अत्यंत खालच्या शब्दांत आदित्य ठाकरे यांच्यावर टीका केली. स्वतःचा मुलगा कसा आहे, हे त्यांना माहिती आहे. त्यामुळे मला पॅग्विन बोलून फरक पडत नाही. स्वतःच्या मुलाची अवस्था बघा. आमचे तोंड उघडायला लावू नका. आधी स्वतःच्या मुलाची अवस्था बघा. मौलवींना खूश करण्यासाठी उद्धव ठाकरे टीका करतात, असेही नीतेश राणे म्हणालेत.

उद्धव ठाकरे यांनी गुरुवारी पक्षाच्या वर्षांपात्र दिनाच्या कार्यक्रमात बोलतांना, उंची पोंपवनीन, चाल बद्दकाची आणि आवाज कोंबडीचा अशी आठी आठी नीतेश राणे यांच्यावर केली होती. आज नीतेश राणेंनी प्रकाश परिसद घेऊन उद्धव ठाकरेंच्या ठीकेला उतर देत जोरदार पलटवार केला आहे. स्वतः चा मुलगाच असा असल्यामुळे त्यांना बाकी सगळे पोंपवून, कोंबडा असे दिसणार, त्यांना त्यांच्या मुलाची चिंता आहे, आवाज पाहिला की बाई आहे की पुरुष आहे कळत नाही. म्हणून आमचे तोंड उघडायला लावू नका, आपल्या मुलाची अवस्था पाहा, असे नीतेश राणे म्हणाले.

लाज नव्हे तर शक्ती

आणि इंग्रजी बोलणाऱ्या लोकांना लवकरच वाटत लाज वाटेल.

इंग्रजी हे धरणा नाही, ते एक पूल आहे. इंग्रजी ही लाज नाही, ती शक्ती आहे. ती साखळ्या तोडण्याचे एक साधन असल्याचे राहुल गांधी म्हणले.

अमित शहा यांच्या दौऱ्यापूर्वी चकमकीत महिला नक्षलवादी ठार

કરમધીલ જંગલાતૂન સાપડલે
મૃતદેહ આણિ અનેક શસ્ત્ર

विमानांच्या सुरक्षेचे बजेट भारतात खूपच कमी

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २० :
अहमदाबादत झालेल्या एअर इंडियाच्या विमान अपघातांनंतर संसदीय समितीने सादर केलेला अहवाल चर्चेत आला आहे. मार्चमध्ये राज्यसभेत सादर केलेल्या या अहवालात विमान अपघातांच्या चौकशीत आणि विमान सुरक्षेसाठी निधी देण्यात अनियमितता असल्याचे म्हटले आहे.

पर्यटन, वाहतूक आणि संस्कृती मंत्रालयावरील संसदीय स्थायी समितीच्या अहवालात म्हटले आहे की भारत हा जगातील तिसरा सर्वात मोठा विमान वाहतूक बाजार आहे, परंतु सुरक्षा पायाभूत सुविधा आणि विमान अपघातांच्या चौकशीसाठी केवळ ३५ कोटी रुपये वाटप करण्यात आले आहेत, जे पुरेसे नाही.

पर्यटन, वाहतूक आणि संस्कृती मंत्रालयावरील संसदीय स्थायी समितीच्या अहवाल मार्चमध्ये राज्यसभेत मांडण्यात आला या अहवालात

अपघात तपास आणि
सुरक्षा एजन्सीला
एका वर्षात फक्त
३५ कोटी

विमान वाहतूक संस्थांना देण्यात येणाऱ्या निधीबद्दल प्रश्न उपस्थित करण्यात आले होते. अहवालात म्हटले आहे की, नागरी विमान वाहतूक महासंचालनालय विमान अपघात तपास ब्युरो आणि नागरी विमान वाहतूक सुरक्षा ब्युरो यांना मिळणारे बजेट खूपच कमी आहे आणि त्याच्या वाटातही काही चुटी आहेत. अहवालानुसार २०२५-२६ या आर्थिक

वर्षासाठी डीजीसीएला ३० कोटी रुपये देण्यात आले होते, तर एएआयबीला फक्त २० कोटी रुपये आणि बीसीएसएला फक्त १५ कोटी रुपये मिळाले.

भारतातील विमानतळ आणि प्रवाशांच्या संख्येत झपाट्याने वाढ होत असल्याने, अधिक बजेट द्यावे, असेही समितीने म्हटले आहे. अहवालाना म्हटले आहे की, २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय खर्चात प्रमुख विमान वाहतूक संस्थांमध्ये निधीच्या वाटपात स्पष्ट फरक आहे.

अहवालानुसार, विमान वाहतूक नियमांचे पालन सुनिश्चित करणाऱ्यासाठी आणि विमान कंपन्यांवर देखरेख ठेवण्यासाठी जबाबदार असलेल्या डीजीसीएला एकूण बजेटच्या जवळपास निम्मे म्हणजे ३० कोटी रुपये देण्यात आले आहेत. या संदर्भात, समितीने असे सुचवले आहे की या निधी वाटपाचा सखोल आढावा घेतला पाहिजे.

हिंदीची सक्ती नको, पण द्वेषही विद्यार्थ्यांच्या हिताचे नाही : शरद पवार

मुंबई : हिंदी भाषेची सक्ती असू नये, पण तिचा द्वेष करणंही विद्यार्थ्यांच्या हिताचं नाही, अशा शब्दांत राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार गट)चे प्रमुख शरद पवार यांनी हिंदी सक्तीच्या मुद्द्यावर आपली पहिली स्पष्ट प्रतिक्रिया व्यक्त केली. देशातील सध्याच्या राजकीय वातावरणात भाषावाद पुन्हा एकदा ऐरणीवर असताना पवार यांनी तितक्याच संतुलित आणि वास्तववादी भूमिकेने चर्चेला नवा दृष्टिकोन दिला आहे. ते म्हणाले, हिंदीची सक्ती होऊ नये हे खरं आहे. पण कोणी ती भाषा शिकत असेल, बोलत असेल, तर फक्त विरोधासाठी विरोध करण्याचं कारण नाही. भाषेच्या नावाने वैर नको. शरद पवार यांनी भाषेच्या निवडीचा निर्णय विद्यार्थ्यांवर आणि त्यांच्या पालकांवर सोडवा, असेही स्पष्ट केलं. एखाद्या विद्यार्थ्याला कोणती भाषा शिकायची हे त्याने आणि त्याच्या पालकांनी ठरवावं. शिक्षणामध्ये सक्ती नको, मार्गदर्शन हवं, असं सांगत त्यांनी राज्यघटनेच्या मूलभूत अधिकारांचा आधार घेत भाषाविषयक स्वातंत्र्याचं समर्थन केलं. पवार पुढे म्हणाले, आपण एक गोष्ट विस्मृ नये. देशातील ५५ ते ६० टक्के जनता ही हिंदी भाषा बोलते. त्यामुळे संवादासाठी, समजुतदारपणासाठी हिंदीचं महत्त्व नाकारता येत नाही. तिच्याकडे दुर्लक्ष करणंही योग्य ठरणार नाही. मात्र त्यांनी स्पष्ट केलं की, हिंदीचं महत्त्व मान्य करणं म्हणजे इतर भाषांचा अवमूल्यन नव्हे. आणि हे कारण देऊन कुणावर सक्ती करणं अजिबात योग्य

मनसेसाठी सध्या हिंदीचा मुद्दा महत्त्वाचा, युतीत तूर्त रस नाही : संदीप देशपांडे

मुंबई : राजकीय वतुळ्यात दोन्ही ठाकरे एकत्र येण्याबाबत चर्चा रंगल्या आहेत. उद्धव ठाकरे यांनीही पक्षाच्या वर्षांपासून दिनी आयोजित मेळाव्यात मनसेसोबतच्या युतीबाबत सकारात्मकता दर्शवली. असे असताना मनसेने मात्र सध्या युतीपेक्षा हिंदी सक्तीविरोधी आंदोलनावर लक्ष केंद्रीत केले आहे. यासंदर्भात बोलताना मनसे नेते संदीप देशपांडे यांनी "आम्ही सध्या हिंदी सक्तीच्या विरोधासाठी रस्त्यावर उतरलो आहोत, युतीमध्ये फारसा रस नाही," असे स्पष्ट केले. त्याचबरोबर युतीचा विषय चर्चेत येत असतानाच, देशपांडे यांनी शिवसेनेच्या गतकालीन निर्णयावरही जोरदार टीका केली आणि उद्धव ठाकरेंच्या उत्साहामागील हेतूवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले. हिंदी भाषा सक्तीच्या मुद्द्यावरून महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेने सरकारविरोधात तीव्र आंदोलनाचा पवित्रा घेतला आहे. पालक मीटिंग्स, सद्याची मोहीम, निदर्शने आणि जनजागृती उपक्रम आयोजित करण्यात येणार असल्याची माहिती मनसे नेते संदीप देशपांडे यांनी दिली.

बेगानी शादी में ठाण्याचा अब्दुल्ला का नाचतो संजय राऊत यांचा एकनाथ शिंदेंवर निशाणा

मुंबई : भाजपमध्ये जाण्यासाठी शिंदे गट खूप उक्कळ झाला होता, तुम्ही तुमचे बघा. दोन भावांनी कुणासोबत युती करावी हा आमचा प्रश्न आहे. तुम्ही कोण आहात? बेगानी शादी में ठाण्याचा अब्दुल्ला का नाचतो आहे, असे म्हणत ठाकरे गटाचे खासदार संजय राऊत यांनी एकनाथ शिंदेंवर निशाणा साधला आहे. संजय राऊत पुढे बोलताना म्हणाले की, राज ठाकरे-उद्धव ठाकरे हे भाऊ आहेत. दोन पक्ष एकाच विचारधारेचे आहे दोघे ठरवतील काय करायचे ते, ठाण्याच्या अब्दुल्लाचा काय संबंध असा टोला संजय राऊतांनी एकनाथ शिंदेंना लगावला आहे. शिवसेनेच्या मेळाव्यात शिंदेंनी मनसे-उबाठा युतीवर केलेल्या टीकेला त्यांनी प्रत्युत्तर दिले आहे. एकनाथ शिंदे यांच्या तोंडी जी भाषा आहे ना ती अघोरी विद्या करणाऱ्यांची भाषा आहे. मारणं, मूर्ख, हत्या हे शब्द वापरणारे अघोरी लोक आहेत. ज्यांनी आयुष्यभर तुम्हाला पासले त्यांच्याबद्दल असे बोलणे नीचपणाचे आहे, असे ठाकरे गटाचे नेते संजय राऊत यांनी म्हटले आहे. एकनाथ शिंदेंचा दोघे बंधू एक येण्याच्या चर्चेवर तीळपापड का झाला आहे. त्यांची अघोरी विद्या कामा येत नाही का?, असा खोचक सवाल राऊतांनी केला आहे. पुढाव्हटीमध्ये काफलेले रेडे तुम्हाला यश देत नाही का? फडणवीस यांनी तुमचे पापमुसणं केले.

महाराष्ट्रातील स्टार्टअप्सना मिळणार गुगलचे बळ : मंगलप्रभात लोढा

मुंबई : राज्यात अधिकाधिक उद्योजक तयार व्हावेत यासाठी राज्य सरकारकडून मागील काही वर्षांपासून स्टार्टअप्सना प्राधान्य दिले आहे. त्याचधर्तीवर आता राज्यातील कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) स्टार्टअप्सना अधिक सक्षम करण्यासाठी राज्य सरकारने पावले उचलली आहेत. त्यानुसार कृत्रिम बुद्धिमत्ता स्टार्टअप्सना माहिती क्षेत्रातील जागतिक कंपनी असलेल्या गुगलचे बळ मिळणार आहे. गुगलच्या माध्यमातून या स्टार्टअप्सना उद्योगासाठी जगाच्या कानाकोपऱ्यात संधी उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे भविष्यात भारतातील स्टार्टअप्सना नवीन संधी उपलब्ध होण्याबरोबरच त्यांना जागतिक ओळख मिळण्याचा मार्ग मोकळा होणार आहे. महाराष्ट्रातील स्टार्टअप्सना जागतिक स्तरावर गेण्यासाठी कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री मंगलप्रभात लोढा प्रयत्नशील आहेत. या अनुषंगाने माहिती क्षेत्रातील अग्रगण्य जागतिक कंपनी गुगलच्या सहकार्याने महाराष्ट्रात उद्योगाच्या नव्या संधी निर्माण करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे.

चंद्रभागेत बुडून तरुण भाविकाचा मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी, पंढरपूर, दि. २० : आषाढी एकादशी यात्रेला अवघे काही दिवस उरले असताना पंढरपूरमध्ये एक दुर्दैवी घटना घडली आहे. चंद्रभागा नदीत बुडून शुभम पावले (वय २७) या तरुण भाविकाचा मृत्यू झाला आहे. या घटनेमुळे भाविकांमध्ये हळहळ व्यक्त होत आहे.

मिळलेल्या माहितीनुसार, शुभम पावले हा आपल्या मित्रांसोबत विठ्ठलाच्या दर्शनासाठी पंढरपूरला आला होता. पुंडलिक मंदिराशेजारील चंद्रभागा नदीपात्रात स्नानासाठी उतरला असता पाण्याचा अंदाज न आल्यामुळे तो बुडाला, अशी शक्यता वर्तवली जात आहे. या घटनेची

माहिती मिळताच तात्काळ शोध मोहीम राबवण्यात आली. तब्बल चार तासांच्या अथक प्रयत्नांनंतर शुभमचा मृतदेह सापडला. या अपघातामुळे आषाढी वारीच्या पारश्वर्ध्मीवर सुरक्षेच्या उपाययोजनांवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. तुकाराम महाराज आणि संत ज्ञानेश्वर महाराज यांच्या पालख्या आज पुण्यात मुक्कामी आहेत. पुणे महानगरपालिका आरोग्य विभाग वारकऱ्यांच्या सेवेसाठी सज्ज असून, पालख्यांच्या मुक्कामस्थळी वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. आषाढी वारीसाठी उजनी धरणातून भीमा नदीत (चंद्रभागा) १६०० क्युसेक्सने पाणी सोडण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

धरती आबा जनजातीय ग्राम उत्कर्ष अभियान अंतर्गत आदिवासी समाजाच्या गावात १७ प्रकारच्या योजना राबविणार : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

■ महासागर प्रतिनिधी, जळगाव, दि. २० : धरती आबा जनजातीय ग्राम उत्कर्ष अभियानअंतर्गत राज्यातील आदिवासी गावांमध्ये १७ प्रकारच्या योजनांची अंमलबजावणी करून आदिवासी समाजाचा कायापालट केला जाणार असल्याचे प्रतिपादन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले. धरणावर येथे उभारण्यात आलेल्या क्रांतिकारी खाऱ्याजी नाईक स्मारकाचे उद्घाटन व जामनेर तालुक्यातील गोद्री फत्तेपूर येथे गोर बंजारा आणि लंबाना कुंभ स्मृतीस्थळी पाच कोटी रुपयांच्या विविध विकासकामांचे ई-भूमिपूजन मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी धरणावर येथे आयोजित कार्यक्रमात मुख्यमंत्री बोलत होते.

कार्यक्रमाला केंद्रीय राज्यमंत्री रक्षाताई खडसे, जलसंपदा मंत्री गिरीश महाजन,

पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री तथा पालकमंत्री गुलाबराव पाटील, वस्त्रोद्योग मंत्री संजय सावकारे, आदिवासी विकास मंत्री डॉ. अशोक वुईके, खासदार रिमता वाघ, आमदार सुरेश भोळे, आमदार मंगेश चव्हाण,पद्मश्री चैत्राम पवार, अनिल

भालेराव, शरदराव ढोले, जिल्हाधिकारी आयुष प्रसाद आदी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस म्हणाले, क्रांतिकारी खाऱ्याजी नाईक स्मृतीस्मारक अत्यंत सुंदर झाले आहे. राणी दुर्गावती, भगवान बिरसा मुंडा, सिद्धू-कान्हू, तंट्या मामा, झलकारी बाई, राधोजी भांगरे, भिमा नाईक, रुमाल्या नाईक, राणा पुंजा भिल, यांच्यासारख्या अनेक नायकांचे दर्शन या स्मारकात घडते. हे स्मारक केवळ ऐतिहासिक नाही, तर येथे आश्रमशाळा असून अस्मिता जागवण्याचे कार्यही केले जाते.

भविष्यात येथे महिलांसाठी कौशल्य विकास व फळप्रक्रिया प्रशिक्षण केंद्र उभारले जाईल. संस्कृती संवर्धनाचाही उपक्रम येथे राबविण्यात येईल.

छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्वातंत्र्याचा लढा सुरू केला आणि त्यानंतर जनजाती समाजातील अनेक नायकांनी इंग्रजांविरुद्ध लढा दिला. परंतु त्यांचा इतिहास दुर्लक्षित राहिला. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाच्या निमित्ताने अशा नायकांची माहिती नव्या पिढीपर्यंत पोहोचवण्याचा प्रयत्न होत आहे. त्यातून नव्या पिढीला प्रेरणा मिळेल, असे मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी सांगितले.

खाऱ्याजी नाईक यांनी १८५७ च्या समरात भिल्ल जमातीचे ३० हजार लढव्ये उभे करून महाराष्ट्र व मध्यप्रदेशात मोठा लढा दिला. त्यांच्या लढ्यामुळे इंग्रजांची सत्ता हादरली. इंग्लंडहून त्यांना ठार करण्याचे

आदेश आले. त्यांच्यावर त्या काळी दोन हजार रुपयांचे बक्षीस ठेवले होते. त्यांनी इंग्रजांचा खजिना लुटून शस्त्र खरेदी केली. हजिथे अन्याय, तिथे खाऱ्याजी नाईकहू हे समीकरण बनले होते. अंबापाणीच्या लढाईत महिलांनीही शौर्य दाखवले. खाऱ्याजी नाईक अधिक काळ जगले असते तर कदाचित इंग्रजांना भारत सोडवा लागला असता, असेही मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी सांगितले. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या पुढाकाराने सुरू झालेल्या 'धरती आबा' योजनेतर्गत राज्यातील आदिवासी गावांमध्ये १७ प्रकारच्या योजनांची अंमलबजावणी होणार आहे. केंद्र शासनाने यासाठी ८० हजार कोटी रुपये मंजूर केले असून, पुढील ५ वर्षांत एकही आदिवासी बांधव बेरार राहणार नाही. त्यांना शिक्षण, रोजगार व रस्त्यांची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येईल.

विकसित महाराष्ट्र २०४७' साठी सर्वेक्षणामध्ये नागरिकांनी मत नोंदवावे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : 'विकसित महाराष्ट्र २०४७' चे व्हिजन डॉक्युमेंट तयार करण्यासाठी विविध १६ क्षेत्र निहाय नागरिकांचे मत, अपेक्षा, आकांक्षा व प्राथम्यक्रम जाणून घेण्याच्या दृष्टीने राज्यव्यापी नागरिक सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे. उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या क्युआर कोडवर नागरिकांनी आपले मत नोंदवून विकसित महाराष्ट्राच्या संकल्पनेमध्ये योगदान द्यावे. या सर्वेक्षणामध्ये नागरिकांची कोणतीही वैयक्तिक माहिती संकलित करण्यात येणार नाही.

केंद्र सरकारकडून स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्त भारताला सन २०४७ पर्यंत विकसित भारत - भारत@२०४७ करण्याचा संकल्प करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र राज्याची अर्थव्यवस्था सन २०२९ पर्यंत १ ट्रिलियन डॉलर व सन २०४७ पर्यंत ५ ट्रिलियन डॉलरपर्यंत पोहोचविणे हे राज्याचे ध्येय आहे. राज्याच्या ध्येयाची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने प्रत्येक क्षेत्राचा ठसा राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर उमटवा यासाठी

करावयाचा आहे. आराखडा तयार करताना त्या-त्या क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्ती, शासकीय/अशासकीय संस्थांशी सल्लामसलत करण्यात येणार आहे.

विकसित महाराष्ट्राच्या व्हिजन मध्ये नागरिकांचे मत, अपेक्षा, आकांक्षा व प्राथम्यक्रम जाणून घेण्याच्या दृष्टीने राज्यव्यापी नागरिक सर्वेक्षण अभियानाचे उद्घाटन मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी दिनांक १७ जून, २०२५ रोजी झाले आहे.

सर्व आयुक्त, जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकार्यांपासून गावपातळीवरील कार्यालय प्रमुखांनी सर्वेक्षणामध्ये सर्व नागरिकांनी आपले अभिप्राय नोंदवावेत यासाठी दर्शनी भागावर फलक लावावेत, असे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले आहेत. यामध्ये नागरिकांनी क्युआर कोडवर आपले मत नोंदवून विकसित महाराष्ट्राच्या संकल्पनेमध्ये योगदान द्यावे. या सर्वेक्षणामध्ये सहभाग घेतलेल्या नागरिकांची कोणतीही वैयक्तिक माहिती संकलित करण्यात येणार नाही.

महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमावादासाठी उच्चाधिकार समितीची पुनर्रचना मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली १८ सदस्यांची नव्याने नियुक्ती

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमाप्रश्ना संदर्भातील धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी राज्य शासनाने उच्चाधिकार समितीची नव्याने पुनर्रचना केली आहे. या समितीच्या अध्यक्षपदी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस असतील, तर उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि अजित पवार यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसचे (शरद पवार) सर्वेसर्वा शरद पवार यांचा ही या समितीत समावेश करण्यात आला आहे. सर्वपक्षीय आणि सर्वसमावेशक अशी ही समिती तयार केली

असून, सीमावादासंदर्भात राजकीय आणि प्रशासकीय पातळीवर समन्वय ठेवण्यासाठी तिचे कार्य महत्त्वाचे राहणार आहे.

नव्या सरकारच्या स्थापनेनंतर उच्चाधिकार समितीची पुनर्रचना करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमा प्रश्न सोडविण्यासाठी समिती कार्यरत असणार आहे. या समितीच्या माध्यमातून सीमावादातील न्यायालयीन लढाई, सीमाभागातील विकासाचे प्रश्न तसेच कन्नड भाषिक राज्यातील मराठी भाषिकांचे हक्क व सुरक्षा यासारख्या मुद्द्यांवर सुसंगत आणि सशक्त धोरण राबवले जाणार आहे.

एक मुख्यमंत्री आणि दोन मुख्यमंत्र्यांसह राज्यसभा सदस्य शरद पवार, लोकसभेचे नारायण राणे, माजी मुख्यमंत्री पृथ्वीराज चव्हाण, उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे समन्वयक मंत्री चंद्रकांत पाटील, पर्यटन मंत्री व समिती समन्वय शंभूराज देसाई, मंत्री प्रकाश आंबेडकर यांच्यासह आमदार जयंत पाटील, सुरेश खाडे, सुधीर गाडगीळ, सचिन शेठ्ठी, रोहित पाटील, राज्य नियोजन मंडळचे कार्यकारी अध्यक्ष राजेश क्षीरसागर, विधान परिषदेचे विरोधी पक्ष नेते अंबादास दानवे यांचा समितीत समावेश केला आहे.

बाणेमध्ये डंपरच्या धडकेत दुचाकीस्वार तरुणीचा मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. २० : भरधाव डंपरच्या धडकेत दुचाकीस्वार तरुणी मृत्युमुखी पडल्याची घटना बाणेर परिसरात घडली. अपघातात दुचाकीवरील सहप्रवासी तरुणी जखमी झाली. याप्रकरणी बाणेर पोलीसांनी डंपरचालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल केला. तेजल प्रकाश तावडे (वय २७, रा. तलासरी, जि. ठाणे) असे मृत्युमुखी पडलेल्या तरुणीचे नाव आहे. अपघातात प्राची जगनाथ पाचगे (वय २८, रा. डंगे चौक, धेरगाव) जखमी झाली. तिच्यावर खासगी रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. याप्रकरणी डंपरचालक राहुल भीमराव राठोड (वय २४, रा. भोंवडे वस्ती, रावेर) याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. त्याला पोलीसांनी अटक केली. याबाबत प्राची पाचगे हिने बाणेर पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. पोलीसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, तेजल आणि प्राची बाणेर भागातील ज्युपिटर हॉस्पिटल परिसरातून गुरुवारी सायंकाळी पाचच्या सुमारास दुचाकीवरून निघाल्या होत्या. त्या वेळी गणेश मंदिर चौकात भरधाव डंपरने दुचाकीला धडक दिली. अपघातात तेजल गंभीर जखमी झाली. तेजल आणि प्राचीला तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. उपचारांपूर्वीच तिचा मृत्यू झाला होता. अपघातानंतर पसार झालेल्या डंपरचालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला. डंपरचालक राठोड याला रात्री उशीरा अटक करण्यात आली. सहायक पोलीस निरीक्षक केकाण तपास करत आहेत.

उद्धव ठाकरेंचा आगामी निवडणुकीसाठी प्लॅन तयार मनसे युतीबाबत सकारात्मक

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे गटाने निवडणुकीसाठी कंबर कसली आहे. या पार्श्वभूमीवर गुरुवारी पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हाप्रमुख आणि संपर्क प्रमुखांची महत्त्वपूर्ण बैठक पार पडली. स्थानिक पातळीवर युती व आघाडीच्या शक्यतेचा अभ्यास करण्याच्या सूचनांसह, मनसेसोबतच्या युतीबाबतही ठाकरेंनी सकारात्मक भूमिका दर्शवली. राज ठाकरेंसोबत नाहीच जुळले तर? उद्धव ठाकरेंकडून बँकअप प्लॅनिंगला सुरवात करण्यात आली आहे. त्याचबरोबर मतदार यादीतील वाद, बोगस नावे आणि निवडणूक यंत्रणेतील चुटींवर विशेष लक्ष देण्याचे आदेश पदाधिकाऱ्यांना देण्यात आले.

शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या जिल्हा आणि संपर्क प्रमुखांची आज दुपारी १२ वाजता शिवसेना भवनात बैठक झाली. या बैठकीत स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी आघाडी की मनसे संघास्यद वादीबाबत कार्यकर्त्यांना माहिती संकलनाचे आदेश दिले आहेत. मतदार याद्यांचा अभ्यास करा, लोकसभेनंतर विधानसभा निवडणुकीत मतदार कसे वाढले? गटप्रमुखांनी ४० लाख मतदार कसे वाढले हे तपासा, मतदार याद्यांचा घोळाबाबत माहिती समोर आणा अशा सूचना उद्धव ठाकरेंनी केल्या आहेत.

पक्ष म्हणून लढण्यास तयार राहण्याच्या सूचना उद्धव ठाकरे यांनी दिल्या. महिन्याभरात हा अहवाल जिल्हाप्रमुख संपर्कप्रमुख यांनी द्यायचा आहे. आगामी काळात मनसेसोबत युतीसाठी आपण सकारात्मक आहोत. मात्र, स्थानिक पातळीवर युती, आघाडी संदर्भात आढावा घेऊन माहिती द्या, अशा सूचना उद्धव ठाकरे यांनी जिल्हाप्रमुखांना दिल्या आहेत. स्थानिक पातळीवर कुठे आघाडी, युती करायची याबाबतचा निर्णय पक्ष घेईल. त्यामुळे महिन्याभरात हा अहवाल जिल्हाप्रमुख संपर्कप्रमुख यांनी देण्याच्या सूचना केल्या आहेत. उद्धव ठाकरे यांनी मतदार याद्यांमधील सोबत युती केल्याने पक्षाचा फायदा होईल, याची स्थानिक पातळीवरील नेत्यांशी चर्चा करून घ्यायची आहे अहवाल सादर करण्याचे आदेश उद्धव ठाकरे यांनी दिले आहेत.

कोकण किनारपट्टीवर रेड अलर्ट

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : मुंबईसह उपनगरात मागील दोन दिवसांपासून मुसळधार पाऊस सुरू आहे. आज मुंबई आणि कोकण किनारपट्टीवर रेड अलर्ट जारी करण्यात आला आहे. मुंबई, ठाणे, पालघर या भागात गेल्या २४ तासांत सर्वत्र मुसळधार ते अतिमुसळधार पाऊस झाला आहे.

दरम्यान आयएमडीने व्यक्त केलेल्या अंदाजानुसार, कोकणातील रायगड, रत्नागिरी जिल्ह्याला २० ते २२ जूनपर्यंत वलो अलर्ट देण्यात आला आहे. या जिल्ह्यांमध्ये तुफान पावसाची शक्यता असून नागरिकांना आवश्यक असेल तरच घराबाहेर पडावे.

२० जूनला नंदुरबार, धुळे, जळगाव, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात तर पुढील ५ दिवस मराठवाड्यात आणि विदर्भ, मध्य महाराष्ट्रात ३ दिवस तुरळक ठिकाणी हलका ते मध्यम पाऊस होईल. पुण्यात २०, २२ जूनला तुरळक ठिकाणी मुसळधार ते अतिमुसळधार पाऊस होऊ शकतो, असे हवामानतज्ज्ञ माणिकराव खुळे यांनी सांगितले. इगतपुरीत गुरुवारी १४६, त्र्यंबकला १४३, तर नाशिकमध्ये ६० मिमी पावसाची नोंद झाली. त्यामुळे २४ तासांत गंगापूर धरणाचा साठा १४.७२, तर दारणाचा १४.६२ टक्क्यांनी वाढला. दारणातून ४७४२, तर नांदूर-मधमेश्वरमधून जायकवाडीच्या दिशेने

खळखळणारे पाण्याचे प्रवाह आणि हिरव्यागार निसर्गाचा संगम भंडारदरा परिसरात अनुभवायला मिळतो. धरणाच्या कुशीतील धबधब्यांचा हा निसर्गनाद पर्यटकांना आपल्याकडे आकर्षित करत आहे. भंडारदरा परिसरात सध्या ८ ते १० धबधबे प्रवाहित झाले आहेत. एरव्ही जुलै-ऑगस्ट महिन्यात मान्सूनचा जोरदार पाऊस झाला की धबधबे प्रवाहित होतात. पण यंदा प्रथमच जूनमध्ये निसर्गाचे हे आलहाददायक चित्र पाहायला मिळत आहे. कळसुबाई हरिश्चंद्रगड अभयारण्य परिसरातील आणि भंडारदर्यापासून १० किलोमीटर अंतरावर असलेल्या कोळटेंगे धबधब्याचे मनोहारी दृश्य. गेल्या काही दिवसांत येथे पर्यटकांची संख्याही वाढली.

जयकुमार गोरें खंडणी प्रकरणात दिल्लीच्या मांत्रिकाला अटक

■ महासागर प्रतिनिधी, सोलापूर, दि. २० : राज्याचे ग्रामविकास मंत्री जयकुमार गोरें यांच्या खंडणी प्रकरणात पोलीसांनी राज्याची दिल्लीतून एका मांत्रिकाला अटक केली आहे. याच मांत्रिकाच्या इशान्यानुसार एका महिलेने गोरें यांच्याकडे खंडणी मागितल्याचा आरोप आहे. साताऱ्यातील वडूज पोलीसस्थाना पथकाने ही कारवाई केली आहे. या कारवाईमुळे या प्रकरणी अनेक मोठे खुलासे होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

मंत्री जयकुमार गोरें यांनी आपल्याला विवस्त्र फोटो पाठवल्याचा आरोप एका महिलेने केला होता. या प्रकरणी महायुतीच्या गोटात एकच खळबळ माजली होती. पण त्यानंतर त्याच महिलेला मंत्री गोरें यांच्याकडून १ कोटी रुपयांची खंडणी मागितल्याप्रकरणी अटक करण्यात आली होती. त्यामुळे तिने केलेल्या आरोपांची हावा निघून गेली होती. या पार्श्वभूमीवर वडूज पोलीसांनी दिल्लीत जाऊन

अशोक शर्मा नामक मांत्रिकाला अटक केली आहे. या प्रकरणी आगोदरच खंडणी मागण्याच्या महिलेसह सत्ताधारी शिवसेनेचे (शिंदे गट) पदाधिकारी अनिल सुभेदार व अन्य एका पत्रकाराला अटक करण्यात आली आहे. पोलीसांच्या माहितीनुसार, मांत्रिक अशोक शर्मा हा राजधानी दिल्लीतील लक्ष्मीनगर परिसरात वास्तव्यास होता. तोच मंत्री जयकुमार गोरें यांच्याकडे खंडणी मागण्याच्या महिलेला वेळेवेळी मार्गदर्शन करत होता. त्याने तशी कबुलीही पोलीसांकडे दिली आहे. दिल्लीत एक मांत्रिक संबंधित महिलेला मदत करत असल्याची गुप्त खबर पोलीसांना मिळाली होती. त्यानुसार वडूज पोलीसांच्या एका पथकाने दिल्लीत धाव घेतली होती. खंडणी मागण्याच्या महिलेला मिळणाऱ्या १ कोटींच्या खंडणीचा काही हिस्सा या मांत्रिकाला देण्याचे ठरले होते, असे पोलीसांनी सांगितले आहे.

राज्यमंत्री इंद्रनील नाईक यांनी घेतला विविध विभागांचा आढावा

महासागर जिल्हाप्रतिनिधी भंडारा ,दि. २० जून: महाराष्ट्र राज्याचे मृद व जलसंधारण, पर्यटन, उद्योग, सार्वजनिक बांधकाम, उच्च व तंत्रशिक्षण, आदिवासी विकास विभागाचे राज्यमंत्री इंद्रनील नाईक यांच्या भंडारा जिल्हा दौऱ्यानिमित्त आज जिल्हाधिकारी कार्यालयात विविध विभागांची आढावा बैठक घेण्यात आली.

या बैठकीत राज्यमंत्री नाईक यांनी संबंधित विभागांकडून कामांची सविस्तर माहिती घेतली व अधिक प्रभावीपणे शासकीय कामकाजावर लक्ष केंद्रित करून कामाचा पाठपुरावा करावा, तसेच त्याबाबतची माहिती वेळोवेळी सादर करावी, अशा स्पष्ट सूचना दिल्या. बैठकीस खासदार, आमदार, जिल्हाधिकारी डॉ. संजय कोलते, जिल्हा पोलिस अधीक्षक, मृद

व जलसंधारण, आदिवासी विकास, सार्वजनिक बांधकाम व इतर संबंधित विभागांचे अधिकारी उपस्थित होते. मृद व जलसंधारण विभागाच्या

आढाव्यात ‘गाळमुक्त धरण - गाळयुक्त शिवा’ या अभियानात प्रगती वाढविण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. ‘जलयुक्त शिवार’ ही महत्वाकांक्षी योजना जिल्ह्यात प्रगतीसधारे आहे, अशी माहिती संबंधितां अधिकार्यांनी दिली. आदिवासी विभागाने दिलेल्या

माहितीनुसार, भंडारा जिल्ह्यात एकूण सात वस्तीगृह कार्यरत असून त्यापैकी दोन मुलांचे व दोन मुलींचे वस्तीगृह भंडारा शहरात आहेत. एकूण ६७५ विद्यार्थ्यांची वस्तीगृहात क्षमता आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागाने आपल्या कामाचा आढावा सादर करताना सांगितले की, १०० दिवसांच्या कालावधीत १५२ तलाठी कार्यालयांची बांधकामे पूर्ण झाली आहेत. शहरातील रहदारी व्यवस्था सुरळीत करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना तातडीने राबवाव्यात, असे निर्देशही राज्यमंत्री श्री.नाईक यांनी यावेळी दिले.

या बैठकीला खासदार प्रशांत पडोळे आमदार राजू कारेमोरे यांच्यासह जिल्हाधिकारी व प्रशासनातील वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

कुंजबिहारी मागासवर्गीय मुलांचे वसतिगृह बघेडा /गर्ग , तह.तुमसर जिल्हा भंडारा
प्रवेश देणे सुरू आहे
अनुदानित कुंजबिहारी मागासवर्गीय मुलांचे वसतिगृह बघेडा/गर्ग तह. तुमसर जिल्हा भंडारा येथे वर्ग ५ ते १० पर्यंत चालू सत्र २०२५-२०२६ करीता अनु .जाती, अनु.जमाती, वि. भ. जाती व जमाती तसेच विशेष मागासप्रवर्गी जाती व इतर मागास जाती यांना शासनाने ठरवून दिलेल्या प्रमाणात प्रवेश देणे सुरू आहे. भोजन,राहणे, व बिछान्याची सोय मोफत आहे.जर ठरविलेल्या प्रमाणात मुले मिळाली नाही तर दुसऱ्या प्रवर्गातील मुलांचा प्रवेश देण्यात येईल.
अधिक्षक,कुंजबिहारी वसतीगृह बघेडा/ गर्ग,तह.तुमसर जिल्हा भंडारा मो.नं.९२८४६५९२०९

मोहाडी तालुक्यात रोहयोच्या कामात भ्रष्टाचार

रोजगार सेवकांचे काम बंद आंदोलन

महासागर प्रतिनिधी मोहाडी ,दि. २० जून: तालुक्यात पंचायत समिती अंतर्गत सुरु असलेल्या रोजगार हमी योजनेच्या लाखो रुपयांच्या पांदन रस्त्याच्या कामात भ्रष्टाचार सुरू आहे. याकडे जिल्हा स्तरावरील अधिकार्यांचे पूर्णतः दुर्लक्ष आहे.

रोजगार हमी योजनेत वाढता भ्रष्टाचार , अधिकारी पदाधिकारी यांच्या संगनमताने चाललेला अपहार व या अपहाराची , भ्रष्टांचाराची जबाबदारी रोजगार सेवकांवर टाकने या त्रासाला कंटाळून रोजगार सेवकांनी बेमुदत काम बंद आंदोलन सुरू केले आहे. मोहाडी पंचायत समिती मध्ये रोजगार हमी योजनेला भ्रष्टाचाराची वाळवी लागली आहे. गेल्या पंधरा वर्षांपासून एकाच ठिकाणी कार्यरत असलेले टी पी ओ , डाटा ऑपरेटर हेच भ्रष्टाचाराचे प्रमुख सूत्रधार ठरलेले आहेत. या कर्मचाऱ्यांची गावागावात ओळख झाल्याने स्वतःच ठेकेदारी करीत आहेत.

तालुक्यात प्रत्येक गावात २० - २० लाख रुपये अंदाजपत्रकाचे पांदन रस्ते सुरू आहेत.

एका गावात पाच ते आठ पांदन रस्त्याचे काम धडाक्यात सुरू आहेत. या कामाचे अंदाजपत्रक हेच अभियंते तयार करतात. आणि स्वतःच एम बी भरतात आणि स्वतःच ठेकेदारी करतात. पांदन रस्ते तयार करतानी

अगोदर माती काम करावे लागते, नंतर मुरुम घालून त्यावर ८० एम एम गिट्टी घालून त्यावर मुरुम नंतर रोडरोलर द्वारे घोटार्ई करून नंतर ४० एम एम गीटी पसरवून त्यावर मुरुम घालून पाणी मारून रोडरोलर ने दबाई करावी लागते.

मात्र या ठिकाणी ठेकेदारी करणाऱ्यांनी काही ठिकाणी खडीकरण रस्ता करण्यापूर्वी माती काम केलेच नाही तर काही ठिकाणी भिसेचा, खळग्याचा वापर करण्यात आला . काही ठिकाणी माती मिश्रत मुरुमाचा वापर करण्यात आला. हे सर्व काम बाहेर गावातील मजुरांना पेटी मध्ये देवून करण्यात आले असून फक्त त्याच गावातील अती जवळच्या मजुरांचे नाव मस्टर बुक मध्ये घालण्यात आले आहेत.

त्या मजुरांची सायंकाळची ‘सोय ’ करून हे ठेकेदार त्यांच्या कडून पैसा काढून घेणार आहेत.

तालुक्यातील एका गावात एका अभियंत्याने (टी पी ओ) मजुरांना १ हजार ५०० रुपये द्या तुम्हाला नियमित काम देईन , अशी ऑफर दिली , या अभियंत्याने मजुरांना का-मावर न घेता स्वतःच यंत्राने सगळी कामे करून बोगस हजेरी पत्रक भरून अनधिकृत पैसे काढले.

जुन्या पांदन रस्त्यावर ६० टक्के अकुशल व ४० टक्के कुशल काम असावे , अशी शासनाची अट असताना अभियंते , लोकप्रतिनिधी व

योग हा जीवनरक्षक आहे २१ जून आंतरराष्ट्रीय योग दिवस क्रीडा संघटक शाहेद कुरेशी यांचे मार्गदर्शन

महासागर प्रतिनिधी साकोली ,दि. २० जून: आपल्याला आपल्या अंतरंगाच्या खोलवर घेऊन जाण्याचे एक साधन आहे, जे आपल्या जीवनाच्या प्रत्येक क्षणावर परिणाम करू शकते. जेव्हा आपण आपल्या जीवनात पूर्णतेने योगाचा वापर करतो तेव्हा मन शांत, स्थिर आणि संतुलित राहते. मनाची ही स्थिरता जीवनाच्या प्रत्येक पैलूमध्ये सुधारणा करते.

योगाला जीवनशैली बनवा- योगाविषयी असा गैरसमज आहे की, दिवसातून अर्धा तास आसने किंवा प्राणायाम करणे हे योग पूर्ण करण्यासाठी पुरेसे आहे. बहुतेक लोकांना वाटते की योग हा केवळ शारीरिक सरावापर्यंत मर्यादित आहे. जर तुम्ही योगाचा अवलंब केला तर त्याचा परिणाम फक्त एक किंवा दोन तासांच्या सरावापर्यंत मर्यादित न राहता नेहमीच जाणवू शकतो. खरं तर, योग ही एक संपूर्ण जीवनशैली आहे, जी प्रत्येक क्षण जगली पाहिजे.

व्यावहारिक जीवनात योग सध्याच्या जीवनशैलीत प्रत्येक माणूस प्रचंड ताणतणावातून जात आहे. भौतिकवाद आणि अतिमहत्वाकांक्षेमुळे लोक निराश, निराश, रागावलेले आणि नैराशयग्रस्त होत आहेत. आपल्या आयुष्यात दररोज लहान-मोठ्या प्रतिकूल परिस्थिती येतात. पण प्रतिकूल परिस्थितीतही मन संतुलित ठेवणे म्हणजे योग. ही मनाची स्थिती म्हणजे खरा योग.

जर तुम्हाला तुमच्या शेजारी, नातेवाईक ईत्यादींचा स्वभाव आवडत नसेल तर तुम्ही त्यांना बदलू शकत नाही. परंतु योगाचा अवलंब करून तुम्ही स्वतःला मानसिकदृष्ट्या इतके मजबूत बनवू शकता की, त्यांच्या नकारात्मक वागणुकीचा तुम्हाला परिणाम होणार नाही, तुमच्या मनात कोणातही तणाव होणार नाही तुम्ही संयमी राहू शका. योग आपल्याला ही शक्ती देतो.

रस्त्यावर चुकून कोणी तुमचे वाहन ओव्हरटेक केले तर वगावणे किंवा तुमच्या करिअरची चिंता करणे, या सर्वांचा परिणाम तुमच्यावर सतत ताणतणाव आणि आजारांच्या स्वरूपात दिसून येईल. योग तुम्हाला या चढ-उतारांमध्ये संतुलित राहून, शांत मनाने काम करून समतेने जीवन जगण्यास शिकवतो.

योगास आठ अंगे असतात- अष्टांग योग म्हणजे पाच यम सत्य, अहिंसा, चोरी न करणे, अविवाहित राहणे, ब्रह्मचर्य आणि पाच नियम (स्वच्छता, समाधान, तप, स्व-अभ्यास, देवाची भक्ती) यांचे पालन करणे आणि आसन, प्राणायाम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान आणि समाधीकडे वाटचाल करणे, जो खरा योग आहे.

प्रत्येक क्षण थेट योग करा... सकाळी उठताच, २ मिनिटे शांत बसा आणि तुमच्या श्वासावर लक्ष केंद्रित करा. यामुळे तुमचे मन स्थिर होईल. तुम्ही दिवसभर मानसिक संतुलन राखाल.

घरातील कामे करताना शांतता बाळगा. दिवसाची सुरुवात शक्य तितक्या किंवा विचारीत करा.

नाशत्याच्या वेळी/जेवणाच्या वेळी, अन्न काळजीपूर्वक खा, ते चांगले चवून आणि कुतज्ञतेने खा. हे देखील ध्यानाचा एक प्रकार आहे. कार किंवा बसमध्ये प्रवास करताना खोल आणि नियंत्रित श्वास घ्या. हा प्राणायामचा एक सूक्ष्म सराव बनू शकतो.

असह्य आकस्त्रेने करा- बहुतेक साधक फक्त शारीरिक पातळीवरच आसने करतात. या दरम्यानही त्यांचे मन इतर विचारांमध्ये गुंतलेले असते. जर आपण आसनांदरम्यानही आपले मन आसनांवर आणि आसनांचा शरीरावर होणाऱ्या परिणामांवर केंद्रित ठेवले तर आपण ध्यानापूर्वी एक पाऊल ‘एकाग्रतेचा’ फायदा घेऊ शकतो. आणि ही एकाग्रता आपल्याला मार्नासकदृष्ट्या मजबूत बनेल आणि प्रत्येक क्षणी योगी बनवेल आणि प्रतिकूल परिस्थितींना हसमुखाने तोंड देण्यास शिकवेल.

‘सपत्वम योग महात्मा.’ ‘योग हे कृतीचे कौशल्य आहे. योग म्हणजे तुमचे मन नेहमी संतुलित ठेवणे. तुमचे काम एकाग्रतेने आणि कार्यक्षमतेने करणे देखील योग आहे.’ योग म्हणजे मनाच्या अंतःप्रेरणेचा संयम. तुमच्या मनाच्या प्रवृत्तींवर नियंत्रण ठेवून, म्हणजेच त्यांना नेहमी थांबवून. वर्तमानात राहणे म्हणजे योग. दीर्घ श्वासास मन शांत करा आपण आयुष्यभर आपल्या श्वासीच्छ वासाच्या क्षातेच्या फक्त २० टक्के वापरतो. आसनांनंतर, प्राणायाम आपल्या श्वासीच्छवासाला

रोजगार सेवकांच्या मागण्या भ्रष्ट अभियंते व कर्मचाऱ्यांची बवली तात्काळ करण्यात यावी , रोजगार सेवकांचे रखडलेले मानधन त्वरित घावे , सार्वजनिक कामातील दोष केवळ रोजगार सेवकांवर न टाकता सर्व स्तरावर जबाबदारी निश्चित करावी , दबाव व धमकीचे प्रकार त्वरित थांबवावेत. ईत्यादी मागण्याचे निवेदन रोजगार सेवकांनी रोहयो मंत्री भरत गोगावले , आ. राजू कारेमोरे , जिल्हाधिकारी , सभापती जगदीश शेंडे , उपसभापती व संबंधित अधिकार्यांना दिले असून आंदोलन बेमुदत सुरू राहणार असल्याचे जाहीर केले आहे.

खंड विकास अधिकारी यांनी संगनमत करून हे नियम धाब्यावर बसवून बोगस मस्टर भरून कामे यंत्राने करून घेतली आहेत. आणि त्याचे श्रेय गैरप्रकाराने काही निवडक मजुरांच्या नावावर घेतले गेले.

या सगळ्या प्रकरणात रोजगार सेवक हा केवळ एक मोहरा असून त्याच्यावरच सर्व दोष टाकले जात आहेत , असे रोजगार सेवकांचे म्हणणे आहे.

कामावरून कमी करण्याची धमकी , सांघिक जबाबदारी टाळण्यासाठी त्यांच्यावर खोटे आरोप अशा प्रकारांनी ते त्रस्त झाले आहेत. लोकप्रतिनिधी व टी पी ओ हेच खरे भ्रष्टाचाराचे सूत्रधार असून त्याच्यावर कारवाईची मागणी त्यांनी केली आहे.

अशा प्रकारे प्रशिक्षित करतो की आपण दिवसभर दीर्घ, खोल, नियमित आणि नियंत्रित श्वास घेण्यास शिकू शकतो. आपल्या श्वासीच्छवासाचा आणि मनाचा खूप खोल संबंध आहे.

आपला श्वास जितका लांब आणि खोल असेल तितके मन शांत, आनंदी, आनंदी आणि संतुलित असेल. आपण निर्गोपी जीवन जगू शकू. दैनंदिन कामांमध्ये जेव्हा जेव्हा तुम्हाला ताण जाणवेल तेव्हा डोळे बंद करा आणि दहा श्वास मोजा आणि नंतर प्रतिक्रिया द्या, परिणाम सकारात्मक असतील. यामुळे तुम्हाला तणाव आणि संघर्ष टाळण्यास मदत होईल. आसन आणि प्राणायामानंतर प्रत्याहार, धारणा आणि ध्यान येतात. ध्यान करण्यासाठी सराव आवश्यक आहे. ध्यान केल्याने, आपण प्रत्याहाराद्वारे आपल्या इंद्रियांवर नियंत्रण ठेवण्यास शिकतो आणि आपले मन बाह्य गोष्टींपासून अंतर्मुख होते. या अवस्थेत, मनाला एकाच वस्तूवर केंद्रित करणे सोपे होते, ते म्हणजे धारणा. जेव्हा ही एकाग्रता आणि स्थिरता अधिक खोलवर जाऊ लागते, तेव्हा आपण ध्यानाच्या अवस्थेत प्रवेश करतो. ध्यान आपल्याला आंतरिक शांती, स्पष्टता आणि आध्यात्मिक विकासाकडे घेऊन जाते.

कार्यालयात तणावपूर्ण परिस्थिती-

१०-१५ खोल श्वास घ्या आणि विचारापूर्वक आणि शांतपणे प्रतिसाद द्या. जर तुमचा एखाद्याशी वाद झाला असेल तर लगेच प्रतिक्रिया देणे टाळा. ५ सेकंद शांत रहा, नंतर उत्तर द्या. झोपण्यापूर्वी ५ मिनिटे ‘अनुलोम-७ विलोम’ किंवा ‘त्राटक’ करा. दिवसभराच्या ताणतणावापासून आराम मिळेल. दर तासाला १ मिनिटे श्वासावर लक्ष केंद्रित करा. ‘चित्तवृत्तिविरोधी’ चा साधा सराव करा.

स्मार्ट मीटर लावण्याच्या जबरदस्तीविरोधात राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार गट) आक्रमक ग्राहकांच्या संमतीशिवाय मीटर बसणार नाही

महासागर प्रतिनिधी भंडारा ,दि. २० जून: विज वितरण विभागाकडून ग्राहकांना कोणतीही पूर्व सूचना किंवा परवानगी न घेता स्मार्ट मीटर बसविले जात आहेत. याच्या तीव्रनिषेधार्थ राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष शरदचंद्र पवार गटाच्या वतीने आज दि. २० जून २०२५ रोजी दुपारी १२ वाजता अधीक्षक अभियंता श्री गिरी यांच्या वीज वितरण कार्यालय, विद्यानगर भंडारा येथे भव्य निवेदन कार्यक्रम पार पडला.

या निवेदन कार्यक्रमाचे मार्गदर्शन जिल्हाध्यक्ष माजी आमदार चरण वाघमारे यांनी केले. कार्यक्रमात शहराध्यक्ष मधुकर चौधरी, जिल्हा सरचिटणीस विनोद वट्टी, युवा

विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरण प्रेम रुजवा : किरण पुरंदरे

साकोली पंचायत समितीची आढावा बैठक

महासागर प्रतिनिधी साकोली ,दि. २० जून: शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ च्या पार्श्वभूमीवर साकोली पंचायत समिती अंतर्गत शाळा पूर्व तयारीसाठी आढावा बैठक घेण्यात आली. पर्यावरण व पक्षीतज्ज्ञ किरण पुरंदरे यांच्या प्रमुख मार्गदर्शनाखाली ‘इको क्लबस फार मिशन लाईफ’ विषयी महत्त्वपूर्ण चर्चा झाली. त्यांनी विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरण प्रेम आणि नैतिक मूल्यांची पेरणी बालपणापासून व्हावी, यासाठी निसर्ग मंडळ स्थापन करण्याचे आवाहन केले. तसेच किरण पुरंदरे यांनी विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरण प्रेम कसे निर्माण करता येईल, याकडे पालकांनी व शिक्षकांनी भर देण्याचे आवाहन सुद्धा केले. बैठकीस गटविकास

जिल्हाध्यक्ष नितेश मारवाडे, भंडारा तालुका अध्यक्ष अनिल सावंे, प्रदेश सदस्य चंद्रशेखर भिवगडे, महिला जिल्हा अध्यक्षा राणी ताई ढेंगे यांच्यासह अनेक पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

सर्व प्रमुख उपस्थिती : उर्मिलाताई आगाशे, भास्कर हटवार, संजय खंडाईत, रतन थाटकर, गितेश ठोंबरे, यशवंत भोयर, संजय बागडे, स्वप्नील येरणे,

जिल्हाध्यक्षा), बाळा वाडीभस्मे व राजा खान ,रोकेश शामकुवर यांनी यामध्ये सहभाग घेतला. निवेदना दरम्यान वीज वितरण अधिकार्यांशी झालेल्या चर्चेत महत्त्वाचा निर्णय घेण्यात आला की, ‘यापुढे ग्राहकांची संमती घेऊनच स्मार्ट मीटर बसविले

प्रतिनिधी सानगडी : झाडगाव येथे एक पेड माे केे नाम या योजनेअंतर्गत वृक्षारोपण करण्यात आले या कार्यक्रमाप्रसंगी झाडगाव येथील अंगणवाडी सेविका अश्विनी शोडे ताई उपस्थित होत्या. व मतदानिस रौ शे रानेनी ताई खेडकर, पोलीस पाटील रामचंद्रजी खेडकर व गावातील ग्रामपंचायत सदस्य प्रवीण खेडकर ओम राज खेडकर व पुण्याताई खेडकर तसेच स्वर्गीय निधेन राव पाटील वाघाये महाविद्यालयातील प्राध्यापक वृंद डॉ. राजेश भेंडारकर व प्रा. श्रीरंग लभाने उपस्थित राहून मध्ये वृक्षारोपण संपन्न केला.

राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे भंडारा जिल्हयाचे संपर्क मंत्री तथा राज्यमंत्री मा.ना.श्री इंद्रनील नाईक यांनी पदाधिकारी व कार्यकर्त्यांशी साधला संवाद

महासागर प्रतिनिधी भंडारा ,दि. २० जून: आज दिनांक २०/०६/२०२५ ला राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे जनसंपर्क कार्यालय, भंडारा येथे जेष्ठ नेते राज्यसभा खासदार .प्रफुलभाई पटेल यांच्या सुचनेनुसार राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे भंडारा जिल्हयाचे संपर्कमंत्री तथा उद्योग, सार्वजनिक बांधकाम, पर्यटन उच्च व तंत्रशिक्षण राज्यमंत्री ना.श्री. इंद्रनील नाईक यांनी भंडारा जिल्हा राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीच्या पदाधिकारी व कार्यकर्त्यांशी संवाद साधला. सर्वप्रथम नामदार श्री. इंद्रनील नाईक यांचे पुष्पगुच्छ देवून स्वागत करण्यात आले.

याप्रसंगी सभेत माजी आमदार राजेंद्रजी जैन, जिल्हाध्यक्ष, श्री. नानाभाऊ पंचवड्हे, आमदार मा.श्री.

राजुभाऊ कारेमोरे, प्रदेश महासचिव श्री. धनंजय दलाल व जिल्हा बँकेचे अध्यक्ष श्री. सुनील फुंडे यांच्या उपस्थितीत चर्चा करण्यात आली. जिल्ह्यातील पदाधिकाऱ्यांनी आपल्या समस्या संपर्कमंत्री श्री. नाईक यांच्या पुढे मांडल्या. श्री नाईक यांनी जिल्ह्यातील पदाधिकाऱ्यांच्या समस्या ऐकून घेतल्या व आदरणीय श्री. प्रफुल पटेल यांच्या सुचनेनुसार संबंधीत विभागास सूचना देवून समस्या पुढच्या बैठकीपूर्वी सोडवण्याचे आश्वासन दिले. तसेच दर दोन महिन्यांनी भंडारा जिल्हयाला भेट देऊन आढावा घेण्यात येईल असे सांगितले.

श्री. राजेंद्र जैन यांनी सभेत बोलतांना नगर परिषद निवडणुकीत राष्ट्रवादी पक्षाचे वर्चस्व कसे निर्माण

करता येईल या संबंधी मत व्यक्त करण्यात आले.

नगर परीषदेच्या निवडणुकी पूर्वी सर्व करण्यात यावे व त्याप्रकारे टिकीट वाटप करण्यात येईल. तसेच सभासद नोंदणी पुस्तक संबंधी चर्चा करतेवेळी त्यांनी मत व्यक्त केले. तसेच जिल्हा परीषद मधील कामाचे निधी वाटप करण्यासंबंधी पदाधिकारी व कार्यकर्त्यांशी चर्चा करण्यात आल्या.

या प्रसंगी प्रमुख उपस्थितांमध्ये अभिषेक कारेमोरे, हेमंत महाकाळकर, देवचंद ठाकरे, योगेश सिंगनजुडे, अॅड. विनयमोहन पशिने, महेंद्र वाहाणे, प्रशांत देशकर, सोहेल अहमद, मेहमूदभाई, शेखर (बाळाभाऊ) गभने, नारायणसिंह राजपुत, प्रकाश भुरे, महादेव पचधरे,

जवाहर निर्वोण, सदाशिव ढेंगे, संजय वरगंडीवार, अंगणज समरीत, हरिश तालमले, महेंद्र गडकी बाबुराव बागडे, राहुल निगीण, मनिस वासनिक, अरुन मैश्राम, योगराज येलमुले, आरजु मैश्राम, सुनिल साखरकर, अश्विन बांगडकर, राजू माते, लोकेश नगरे, विकेश मैश्राम, शालीक कागदे, होमदार वरते, राजेश देशमुख, सुमित शामकुंवर, महेशजगनाडे, अजयनिखार, आनंद मलेवार, मनोज पोहरकर, धनु व्यास, विजय सावरकर, गणेश चौधरी, रफिका शेख, अब्दुल कलाम शेख, महादेव पचधरे, रितेश वासनिक, मंजूषा बुरुडे, वंदना आकरे, जनराज मरके, सरिता तुरकर, प्रमिला लांबट, दुधराम बावणकर, भुमाला उईके, अर्चना ढेंगे, त्रिपेणी पोहरकर,

अनिता नागदेवे, पमाताई ठाकूर, राजेशी राखडे, जुमाला बोरकर, सरोज भुरे, डॉ. अनिता महाजन, लता मैश्राम, किर्ती कुंभरे, निलीमा गाढवे, मनोज शांतलवार, सोमेश्वर भुरे, जयश्रीला भुरे, संजय सतदेवे, मोहन खेताळे, सांचिन हटवार, सुभमा माते, ममता गजभिये, अभिषेक मैश्राम, प्रभाकर सपाटे, हंसाताई खोब्रागडे, शाहरुख शेख, नामदेव हटवार, चेतन बांडेबुचे, शैलेंद्र पशिने, पुण्यजिजा कांबळे, हेमंत मेनवाडे, मीना गाढवे, पुनम पाठक, वंदना आकरे, दर्शन गजभिये, रवि लक्षणे, सचिन उके, प्रशांत मैश्राम, शिराज पठाण, मनोज पोहरकर, विक्रम लोनेवार, शेख सलाम तुरक, सुनिल थोटे व फार मोठ्या संख्येने पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

नगर पंचायत कार्यालय ,मोहाडी
npmohadi@gmail.com मोहाडी ता.मोहाडी,जि. भंडारा
जावक क्र .नपमो/मुअ/१२७६/२०२५
दिनांक २०/० ६/२०२५
जाहीर ई -निविदा सूचना
सन २०२५ -२६ मध्ये मोहाडी नगर पंचायतच्या कुशल अकुशल मनुष्यबळ पुरवठा कामाकरीता पंजीकृत अनुभवी कंत्राटदारा /पुरवठाधारक यांचे कडून द्वी- लिफाफा पध्दतीने दुसरी वेळ ई -निविदा मागविण्यात येत आहे.
ई -निविदा सादर करण्याचे अंतिमदिनांक २०/६/ २०२५ तेदिनांक २७/०६/ २०२५ दुपारी ५.०० वा. पर्यंत राहील. निविदेचे संपूर्ण अटी व शर्ती शासनाच्या www.maha-tender.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. अटीबद्ध निविदा स्वीकारण्यात येणार नाही. निविदेच्या कुठल्याही टप्प्यावर कुठलेही कारण न देता निविदा रद्द करण्याचे अधिकार मुख्याधिकारी यांनी राखून ठेवलेला आहे.
स्वा / -
अध्यक्ष ,नगर पंचायत मोहाडी
मुख्याधिकारी
नगर पंचायत मोहाडी

सान्निध्य प्राप्त करून लाभान्वित होऊ शकतात. व्यक्तींच्या निमार्णात आणि उद्धानामध्येच नाही तर परिवार, समाज, राष्ट्र आणि विश्वाच्या चहुमुखी विकासामध्येही याचा उपयोग सिद्ध झाला आहे.

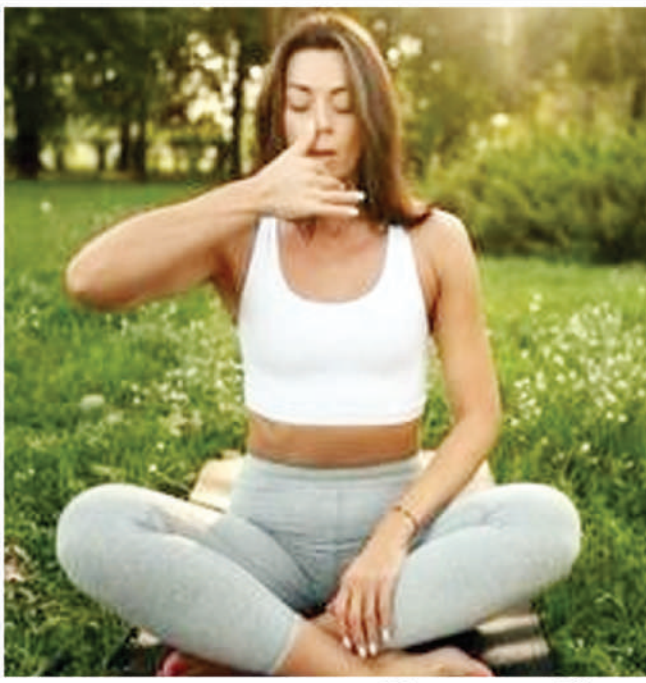
योग मनुष्याला सकारात्मक चिंतनाच्या प्रशस्त मार्गावर आणण्यासाठी एक अद्भुत विद्या आहे, ज्याला हजारो वर्षांपूर्वी भारताच्या प्रजावान ऋषी-मुनींनी आविष्कृत केले होते. महर्षि पतंजलींनी अष्टांग योगच्या रूपात याला अनुशासनबद्ध, संपादित आणि निष्पादित केले. जेव्हा मनाला एकाग्र करून ध्यानावस्थित रूपात जीव परमात्म्याबरोबर मिलनाची आकांक्षा करत असते तोच योग आहे. योगासनांना आधुनिक जीवनात फक्त व्यायामच मानले जाते. इंग्रजीमध्ये याला योगच्या ऐवजी योगा संबोधिले जाते.

योगाचे कित्येक प्रकार शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक हालचालींना आपल्या ताब्यात ठेवतात ज्यांचा उद्देश असतो की मनुष्याला आपल्या स्वरूपाच्या बाबतीत ज्ञान मिळवणे हेच मानव जीवनाचे परम लक्ष्य मोक्ष प्राप्त करणे. योग वैदिक तत्त्वशास्त्रात सहा विचारधारांमध्ये दर्शनांमध्ये एक आहे.

इथे याचे तात्पर्य राजयोगाबरोबर आहे. तो एक ब्रह्मन मिळविण्यासाठी ईश्वरीय ध्यानाचा राजसी मार्ग आहे. हिंदू संस्कृतीत योगाचे कित्येक प्रकारपण आहेत, उदा. निष्काम कर्म योग, आत्महित विहीन भक्ति योग आणि ज्ञान योग (विवेकपूर्ण ध्यान). जागतिक योग दिन हा योगास मान्यता देणारा एक दिवस आहे, जो २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्र संघाने स्वीकारल्यानंतर दरवर्षी २१ जून रोजी जगभरात साजरा केला जातो.

मानसिक तंदुरुस्ती, प्राचीन भारतात उमग पावलेल्या या निरोगीपणाच्या प्रथेचा जागतिक स्तरावर प्रचार करणे संयुक्त राष्ट्रांनी महत्वाचे मानले होते. भारतीय धर्म संस्कृतीमधील योग पतंजली मुनी यांनी आपल्या योगसूत्राद्वारे मानवाच्या शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक विकासाची संकल्पना स्पष्ट केली आहे.

याद्वारे आध्यात्मिक उन्नतीही साधता येते असे पातंजल योगसूत्र ग्रंथात सांगितले आहे. जगभरातून स्वीकारले गेलेले भारतीय संस्कृतीतील योगाचे महत्त्व अधोरेखित होण्याचे प्रयत्न या दिवसाच्या निमित्ताने होते. योग हा शब्द संस्कृत युज् या धातुपासून तयार झाला

आत्मशुध्दीसाठी विवेकपूर्ण ध्यान

आहे. पाणिनी व्याकरणांमध्ये युज् समाधी असे सूत्र आहे. योग या शब्दाचा अर्थ जोडणे, एकत्र आणणे, जुळवणे असा अनेक प्रकारे होतो.

योगावर पतंजली मुनींनी जवळजवळ इ.स.पू. १५० मध्ये योगसूत्र लिहिले. पतंजलींच्या अनुसार अष्टांग योगाचे पालन करणारी व्यक्ति आपल्या मनाला शांत करू शकते आणि शाश्वत ब्रह्मात सामावू शकते. याच अष्टांग पथा ने नंतर येणाऱ्या राज योग, तंत्रयोग आणि बौद्ध (वज्रयान) योगाचा पाया घातला.

दोन वर्षांत या उपक्रमाने चळवळीचे रूप घेतले आहे. १८ जून रोजी ऑस्ट्रेलियन संसदेमध्ये माजी पंतप्रधान टोनी अबॉट यांच्या उपस्थितीत योगसत्र झाले. स्वतः अबॉट यांनी यावेळी योगासने केली. दरवर्षी एक विशेष थीम लक्षात घेऊन योग दिनाचे आयोजन केले जाते.

यंदा म्हणजे २०२५ या वर्षीची थीम एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग आहे. या थीमचा अर्थ असा आहे की, आपल्या सर्वांचे आरोग्य या पृथ्वीच्या आरोग्याशी जोडलेले आहे. जेव्हा पृथ्वी निरोगी असेल तेव्हा मानव

प्रविण बागडे
नागपूर. 9923620919
pravinbagde@gmail.com

देखील निरोगी असतील. योग हा दुवा मजबूत करण्यास मदत करतो.

हे अधोरेखित करण्यासाठी ही थीम निवडण्यात आली आहे. आंतरराष्ट्रीय योग दिन २०२५ हा एक महत्वाचा टप्पा आहे, या जागतिक उत्सवाचा ११ वा वर्षांपासून दिना आहे.

या उपक्रमाला अनेक जागतिक नेत्यांचा पाठिंबा मिळाला. एकूण १७७ राष्ट्रांनी हा ठराव सह-प्रायोजित केला, जो अशा स्वरूपाच्या ठरावासाठी आतापर्यंतची सर्वाधिक सह-प्रायोजकांची संख्या आहे. भारतीय कॉलेजमध्ये, उन्हाळी संक्रांती दक्षिणायनामध्ये संक्रमण दर्शवते. उन्हाळ्यातील संक्रांतीनंतरची दुसरी पौर्णिमा ही गुरु पौर्णिमा म्हणून ओळखली जाते.

हिंदू पौराणिक कथांमध्ये, शिव, पहिला योगी (आदि योगी), या दिवशी उर्वरित मानवजातीला योगाचे ज्ञान देण्यास सुरुवात केली आणि ते पहिले गुरु (आदि गुरु) बनले असे म्हटले जाते. निरोगी तन आणि शांत मन याची गुरुकिल्ली म्हणजेच योग, त्यानिमित्त सर्वांना जागतिक योग दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा !!

गेल्या वर्षी म्हणजेच २०२४ मध्ये महिला सक्षमीकरणासाठी योग अशी थीम ठेवण्यात आली होती. या मध्यवर्ती कल्पनेसह महिलांचे मानसिक आणि शारीरिक स्वास्थ्य वाढवण्यावर भर दिला गेला होता. महिलांचे सर्वांगीण कल्याण वाढविण्यात आणि परिवर्तनात महत्त्वपूर्ण योगदान देण्यासाठी त्यांची भूमिका महत्वाची आहे. हे अधोरेखित करण्यासाठी ही थीम निवडण्यात आली होती.

हा दिवस महिलांच्या शारीरिक, मानसिक, भावनिक आणि सामाजिक विकासातील प्रगती साजरी करेल, असा विश्वास ही थीम निवडतांना व्यक्त करण्यात आला होता. संयुक्त राष्ट्रसंघाचा ठराव स्वीकारल्यानंतर, भारतातील आध्यात्मिक चळवळीतील अनेक नेत्यांनी या उपक्रमाला पाठिंबा दर्शविला.

आर्ट ऑफ लिव्हिंगचे संस्थापक रविशंकर यांनी मोदींच्या प्रयत्नांचे कौतुक करतांना म्हटले आहे की, कोणत्याही तत्वज्ञान, धर्म किंवा संस्कृतीला राज्याच्या संरक्षणाशिवाय जगणे फार कठीण आहे. योग आतापर्यंत जवळजवळ अनाथाप्रमाणे अस्तित्वात आहे. आता, अधिकृत मान्यता. यूनन योगाच्या फायद्याचा आणखी प्रसार करेल.

११ डिसेंबर २०१४ रोजी भारताचे स्थायी प्रतिनिधी अशोक मुखर्जी यांनी संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेत मसुदा ठराव सादर केला. मसुदा मजकूराला १७७ सदस्य राज्यांकडून व्यापक समर्थन मिळाले ज्यांनी मजकूर प्रायोजित केला, जो मतांशिवाय स्वीकारला गेला.

या उपक्रमाला अनेक जागतिक नेत्यांचा पाठिंबा मिळाला. एकूण १७७ राष्ट्रांनी हा ठराव सह-प्रायोजित केला, जो अशा स्वरूपाच्या ठरावासाठी आतापर्यंतची सर्वाधिक सह-प्रायोजकांची संख्या आहे. भारतीय कॉलेजमध्ये, उन्हाळी संक्रांती दक्षिणायनामध्ये संक्रमण दर्शवते. उन्हाळ्यातील संक्रांतीनंतरची दुसरी पौर्णिमा ही गुरु पौर्णिमा म्हणून ओळखली जाते.

हिंदू पौराणिक कथांमध्ये, शिव, पहिला योगी (आदि योगी), या दिवशी उर्वरित मानवजातीला योगाचे ज्ञान देण्यास सुरुवात केली आणि ते पहिले गुरु (आदि गुरु) बनले असे म्हटले जाते. निरोगी तन आणि शांत मन याची गुरुकिल्ली म्हणजेच योग, त्यानिमित्त सर्वांना जागतिक योग दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा !!

■ ■ ■

एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग

योगस्थ कुरु कर्माणि
सदृशं त्यक्त्वा धनञ्जयः
सिद्धयसिध्दयोः समो भूत्वा
समत्वं योग उच्यते

आजचे जीवन इतके गतिमान व धकाधकीचे झाले आहे की आपण आपल्या शारीरिक व मानसिक आरोग्यास वंचित झालो आहोत. जुन्या परंपरा लोप पावल्यामुळे शारीरिक कष्ट व अंगमेहनतीची कामे कमी झालीत, त्यामुळे शारीरिक तक्रारी सुरु होऊन मानसिक स्वास्थ्यही नाहीसे झाले आहे.

शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्य उत्तम रहावे यासाठी योगाभ्यास साधना करणे अतिशय उपयुक्त आहे. हा अभ्यास अंतस्फुर्तीने, स्वेच्छापूर्वक करावयाचा असतो. शारीरिक व मानसिक आरोग्याचे निवारण व्हावे यासाठी नियमित योगासने करणे काळजी गरज आहे, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेत २१ जून रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्याचा प्रस्ताव मांडला होता, ज्याला ११ डिसेंबर २०१४ रोजी संयुक्त राष्ट्रांनी मंजुरी दिली. तेव्हापासून ११ जून रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा केला जातो. आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्यामागे मुख्य उद्देश योगाचे फायदे जगभरात पोहोचवणे आणि लोकांना तो आपल्या दैनंदिन जीवनाचा भाग बनवण्यासाठी प्रोत्साहित करणे हा आहे.

२०२५ मध्ये आपण ११ वा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस साजरा करत आहोत. एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग (yoga for One Earth, One Health) ही यावर्षीची थीम असून या थीमचा मुख्य उद्देश वैयक्तिक आरोग्यासोबतच संपूर्ण पृथ्वीच्या आरोग्यासाठी आणि पर्यावरणासाठी योगाचे महत्त्व अधोरेखित करणे आहे.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी मन की बात कार्यक्रमाला ही थीम जाहीर केली होती. ही थीम वसुधैव कुटुंबकम् या भारतीय तत्त्वज्ञानावर आधारित आहे, ज्याचा अर्थ संपूर्ण जग एक कुटुंब आहे असा होतो. योगाच्या माध्यमातून आपण स्वतःला आणि पर्यावरणाला निरोगी ठेवू शकतो, हा संदेश या थीममधून देण्यात येत आहे.

योग हा भारताच्या प्राचीन परंपरेचा एक अमूल्य ठेवा आहे, जो शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशीर ठरतो. शरीराला लवचिक, मजबूत आणि निरोगी बनवतो. तसेच, ताण कमी करून मानसिक शांती प्रदान करतो.

योगामध्ये मन शांत होते, एकाग्रता वाढते आणि नकारात्मक विचार दूर होतात. यामुळे व्यक्ती अधिक सकारात्मक आणि उत्साही बनते. नियमित योगाभ्यासामुळे रोगप्रतिकारशक्ती वाढते आणि अनेक गंभीर आजारंपासून बचाव होतो. मधुमेह, उच्च रक्तदाब, कर्करोग यांसारख्या आजारांमध्येही योगासने फायदेशीर ठरतात.

योग म्हणजे निव्वळ व्यायाम आणि आसन नव्हे. हा भावनात्मक समतोल आणि अनंत तत्वाला स्पर्श करत आध्यात्मिक प्रगतीतील सर्व शक्यतांची ओळख करून देणारे शास्त्र आहे. योगाचा उल्लेख नारदीय सूक्त आणि सर्वात प्राचीन अशा ऋग्वेदामध्ये आढळतो. पतंजलीचे लेखन देखील अष्टांग योगसाठी आधार बनले आहेत. जैन धर्मातील पांच प्रतिज्ञा आणि बौद्ध धर्मातील योगाचाराची बीजे पतंजली योग सूत्रामध्ये आहेत. योग जीवनशैलीचा उपयोग योगाच्या अंतिम लाभांचा अनुभव होण्यास सहाय्यभूत अश्या आपले लक्ष केंद्रित करणाऱ्या काही प्रक्रियांचा उल्लेख आहे.

योगाभ्यास म्हणजे आसने, सूर्यनमस्कार, प्राणायाम, एवढेच आपल्या डोळ्यासमोर येते. परंतु योगाभ्यासाची व्याप्ती खूप मोठी आहे. यामध्ये प्रार्थना, पूरक व्यायाम, आसने, प्राणायाम, मुद्रा, बंध, शुद्धीक्रिया धारण, पौष्टिक आहार इत्यादींचा समावेश होतो.

शरीरशुद्धी ही योगाभ्यासाची पहिली गरज सांगितली आहे. योगाभ्यास सहजपणे व चांगल्या प्रकारे ग्रहण करता यावा यासाठी विशिष्ट क्रमाने शिकले पाहिजे. तंत्राच्या मार्गदर्शनाद्वारे शिकणे उत्तम, ८४ प्रकारची आसने, २५ मुद्रा, ५ बंध, ८ प्रकारचे प्राणायाम, ८ कुंभकासह धौती, नेती इत्यादी शुद्धी क्रियांचा अभ्यास योजलेला आहे.

योगाच्या अभ्यासाची सुरुवात यम-नियम पालनापासून होते. त्यापासून अपेक्षित फल प्राप्ती हवी असेल तर यम-नियम पाळलेच पाहिजे. तेथे तडजोड नाही.

योग हा शब्द युज या संस्कृत धातू पासून बनलेला आहे, त्याचा अर्थ आहे आत्म्याचे परमात्म्यात विलीन होणे. योग ही भारतातील पांच हजार वर्षे प्राचीन ज्ञानशैली आहे. पुष्कळ लोकांचा असा समज आहे की योगाभ्यास म्हणजे शारीरिक व्यायाम आहे, त्यात शरीर जाणवले, वाकवले, पिळले जाते आणि अवघड श्वसन प्रक्रियांचा अवलंब केला जातो. खरेतर मानवी मन आणि आत्मा यांची अनंत क्षमता जाणून घेणाऱ्या या विज्ञानाची ही योगाभ्यासाची केवळ वरवरची ओळख झाली. योगाभ्यासामध्ये जीवनशैलीचा परिपूर्ण सारांश प्राप्त होतो.

योग अशी परिपूर्ण जीवनशैली आहे ज्यामध्ये योगाच्या सर्व प्राचीन तत्वांचा अंतर्भाव आहे, जेणेकरून शरीर कृतज्ञ आणि शिस्तबद्ध रहात तसेच मन आणि आत्मा एकात्र होऊ शकतो. एका क्रमाने प्रभावी योगासने, प्राणायाम आणि ध्यानाच्या आंतरिक अनुभवावर भर दिला जातो. कारण मानसिक स्वास्थ्य आणि मानवी अस्तित्वाच्या काही छुप्या तत्वासाठी हे गरजेचे आहे. तेव्हाच त्यांचे जीवन शांत, सुखद आणि परिपूर्ण होते.

योगाचे वैशिष्ट्य हे आहे की तुम्ही युवक असा कि वयोवृद्ध, निरोगी असा कि आजारी, योगाभ्यास सर्वांसाठी लाभदायक आहे आणि तो सर्वांना प्राप्ती पथाकडे घेऊन जातो. व्यपत्तये आली आसनांची समज अधिक परिपक्व होऊ लागते. मग आपण शारीरिक आसनांसोबत अंतर्गत सुक्ष्मेतर अधिक कार्य करू लागतो.

योग हा आपल्यासाठी कधीही नविन नव्हता. आपण हे सर्व अगदी बालपणापासून करत आलो आहोत. मने पाठीचा कण मजबूत करणारे मार्जारसैन

असे कि पचनशक्ती वाढवणारे पवनमुक्तासन. आपण शिश्ना दिवसभर काही न काही योग क्रिया करतांना पाहतो. प्राणायाम म्हणजे आपल्या श्वासोश्वासाचे नियंत्रण आणि विस्तारीकरण, श्वासोश्वासाच्या योग्य तंत्रांचा सराव केल्यास रक्तामधील आणि मेंदूला होणारा ऑक्सिजनचा पुरवठा वाढतो. त्यामुळे प्राणशक्ती आणि जीवन ऊर्जा यांच्या नियंत्रणास मदत होते.

प्राणायाम आणि योगासने हे एकमेकास पूरक आहे. या दोन योगाभ्यासांचा मिलाफ झाल्याचे शरीर आणि मनाच्या उत्तम प्रतीचे शुद्धीकरण व आत्म नियमन प्राप्त होते. प्राणायाम ही ध्यानाच्या गहव्या अनुभवाची तयारी असते. योग शिबिरांमध्ये विविध योग प्रक्रियांना शास्त्रोक्त, पूर्णपणे आणि सुलभतेने शिकवले जाते. या शिबिराद्वारे निरोगी शरीर, शांत मन, श्वास लागणे आणि आत्मविश्वास बळगवण्यासाठी सर्वांगीण समतोल प्राप्त होतो.

योगाचा नियमित सराव करणाऱ्यांच्या जीवनशैलीमध्ये उल्लेखनीय परिवर्तन होऊन त्यांचे जुने आजार नाहीसे होतात. योग आरोग्याचा आणि आनंदाचा मोठा खजिना आहे. योगाद्वारे शरीर निरोगी व मन प्रसन्न राहू शकते ही जाणीव निर्माण करून स्व-परिवर्तनातून समाज परिवर्तन होऊ शकते.

२१ जून हा उत्तर गोलार्धातील वर्षातील सर्वात मोठा दिवस असतो, ज्याला 'ग्रीष्म संक्रांती' (Summer Solstice) असेही म्हणतात. या दिवशी सूर्यप्रकाश जास्त काळ असतो. या दिवशी शाळा, महाविद्यालये, शासकीय कार्यालये आणि विविध संस्थांमध्ये योगाचे कार्यक्रम आयोजित केले जातात, जेणेकरून जगातील जास्त लोक योगाचे फायदे अनुभवू शकतील.

योग ही भारताला मिळालेली मोठी देणगी आहे. भारतीय संस्कृतीचा एक अविभाज्य घटक आहे. प्रत्येक व्यक्तीला योगाचे वेगवेगळे महत्त्व आणि आवश्कता आहे. योग प्रत्येकाच्या जीवनाची आदर्श दिशा ठरवण्यासाठी सहाय्य करायला दृढ संकल्प आहे. आपणही यात सहभागी होऊन निरामय आनंदी जीवन व्यथित करू या. मनाचा योग कसा साधला जातो. तुम्ही स्वतः आतून जोडून घ्या, मग मानसिक शांती कुठे बाहेर शोधावी लागत नाही....

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२९३९३३९३)

योग दिवस

योग दिनाचे औचित्य साधुनी गिरवू योगाचे धडे शारीरिक मानसिक संतुलनाने आनंदी जिवनाची वाट सापडे..

योगदिनाच्या निमित्ताने

करू सुरु प्राणायाम सातत्य टिकवून ठेवले तर शरीर बनेल निरोग धाम...

हेल्थ इज वेल्थ

कोरोनाने केले सिद्ध इम्युनिटी वाढविण्यासाठी नित्य व्यायामाची ठेवू जिद्द

निरोगी आयुष्यासाठी योग..!

भारत ही संत महंत ऋषि मुनी यांनी पावन झालेली भूमी आहे योग ही शरीराच्या मानसिक शारीरिक व आध्यात्मिक संवेदना सक्षम होण्यासाठी एक सहज केली जाणारी क्रिया असून शारीरिक दुर्बलता ठीक व्हावी यासाठी अनेक प्रकारच्या आसन व क्रियांद्वारे मानवी आरोग्य उत्तम राहून आपल्या देशाचे सशक्त नागरिक तयार झाल्यास खरा बलशाली भारत निर्माण होण्यासाठी योग माध्यम पुरेसे आहे.

योग हा संस्कृत शब्दाचा अर्थ जोडणे किंवा एकजुट होणे आहे म्हणजेच मनाची शांती व शारीरिक स्थिती जोड मिळाली की माणूस परिपूर्ण होतो ही ताकत योगात आहे भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र

मोदी यांनी संयुक्त राष्ट्र संघात २९ जून हा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस साजरा व्हावा यासाठी ११ डिसेंबर २०१४ रोजी प्रस्ताव मांडला जो १९३ देशांपैकी १७५ देशांनी या प्स्तावाला मान्यता देऊन हा दिवस संपूर्ण विश्वात आंतरराष्ट्रीय योग दिवस म्हणून २९ जून २०१५ पासून साजरा होऊ लागला.

यावर्षीची संकल्पना ही एक पृथ्वी एक आरोग्यासाठी योग अशी असून २१ जून हा उत्तरी गोलार्धात सर्वात मोठा दिवस असल्यान आपलं केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग... चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

भारतीय संस्कृतीत योगा हजारो वर्षे पूर्वी आपल्या ऋषी मुनी यांनी आपलं आरोग्य, तन मन, तसेच ध्यान एकेकडे राहावे यासाठी योग आपल्या दैनंदिन जीवनाचा भाग म्हणून जोपासला . निरोगी जीवनासाठी योगा चे शारीरिक व मानसिक फायदेही आहेत .

- मानसिक शांती व एकाग्र मन करते
- रोगप्रतिकारक शक्ति वाढविते
- शारीरिक क्षमता वाढीस लागते
- शरीराची लवचिकता वाढवते
- विविध प्रकारच्या व्याधी कमी करण्यासाठी योग प्रभावी
- निरोगी तन मन ठेवून सकारात्मक विचार वाढवते
- आत्मविश्वासाची वृद्धी करते

त्याचबरोबर योग सामाजिक स्वास्थ्य सुधारण्याबरोबर लोकांना जात पात धर्म सांप्रदाय विसरून एका छत्ताखाली लोकांना एकात्र आणून एकसंघ ठेवते .

आरोग्य हीच संपत्ती असल्याने आपण सर्व रोजच्या जीवनाशैली त योग करण्यासाठी वेळात वेळ काढला पाहिजे पूजा करताना ही योग करता येतो . आपली दैनंदिन कामे करता करता ही योग करता येतो . त्यासाठी काही ठिकाण, साहित्य, कोथिंग, यांची आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग...

चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग... चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

■ ■ ■

आज २१ जून, आजचा दिवस संपूर्ण जगात आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा केला जातो. भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सप्टेंबर २०१४ मध्ये झालेल्या संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या महासभेत २१ जून हा दिवस आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा करण्यात यावा असा प्रस्ताव मांडला.

२१ जून हा दिवस जगातील अनेक देशांमध्ये सर्वात मोठा दिवस आहे. पृथ्वीला सूर्याभोवती फिरण्यासाठी लागणाऱ्या वेगामुळे २१ जून हा दिवस इतर दिवसांपेक्षा मोठा असतो.

२१ जून रोजी उत्तरायण संपूर्ण दक्षिणायन सुरू होते. या दिवशी दिवस मोठा तर रात्र लहान असते. २१ जून रोजी सूर्योदय लवकर होतो आणि सूर्याकडे जास्त वेळेपर्यंत उजेड असतो. त्यामुळे या दिवसाला विशेष महत्त्व प्राप्त होते म्हणून हाच दिवस आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा करावा असा प्रस्ताव पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी मांडला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या या प्रस्तावाला संयुक्त राष्ट्र संघाच्या १९३ देशांपैकी १७५ देशांच्या प्रतिनिधींनी पाठिंबा दिला.

सुरक्षा आयोगाचे कायमस्वरूपी सदस्य असलेले अमेरिका, इंग्लंड, फ्रांस, चीन, रशिया यासारखे देशही या प्रस्तावाचे सहप्रतिनिधी आहेत. या प्रस्तावावर विस्तृत चर्चा झाल्यानंतर डिसेंबर २०१४ मध्ये या दिनाला मान्यता देण्यात आली.

२१ जून २०१५ रोजी पहिला आंतरराष्ट्रीय योग दिन जगभर साजरा करण्यात आला. भारतीय प्राचीन संस्कृतीत योग, योगासने, योगसाधना यांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. प्राचीन काळापासून

आता पोट फुगणे, मळमळणे आणि पोटाच्या वरच्या भागात दुखणे यासारख्या समस्या आता ४० किंवा ५० वर्षे वयोगटातील लोकांपुरत्या मर्यादित राहिलेल्या नाहीत. आजकाल २० वयवर्ष वयोगटातील तरुणांमध्येही पित्ताशयाच्या दगडांची प्रकरणे झपाट्याने वाढत आहेत. याला पित्ताचे दगड असेही म्हणतात. याचे प्रमुख कारण म्हणजे झपाट्याने बदलणारी जीवनशैली आणि खाण्यापिण्याच्या चुकीच्या सवयी.

पित्ताशयात तयार होणाऱ्या घन जमावटालाच पित्ताशयाचा दगड किंवा पित्ताशयाचा दगड म्हणतात. पित्ताशय हा एक लहान अवयव आहे जो यकृताच्या खाली स्थित असतो आणि शरीरातील खरबी पचविण्यासाठी पित्त साठवतो.

पित्ताचे दगड लहान पिंपलसपासून ते गोल्फ बॉलइतके मोठे असू शकतात. काही लोकांना दगड झाल्यावर कोणताही लक्षणे दिसत नाहीत, परंतु जेव्हा हा दगड पित्ताचा प्रवाह थांबवतो तेव्हा तीव्र वेदना आणि इतर गंभीर

आंतरराष्ट्रीय योग दिन

शक्ती वाढवण्यावर भर दिला पाहिजे. नियमित व्यायाम आणि योगासन यांनी आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढू शकते.

योग कसा करावा, कोणती योगासने मनाला आणि शरीराला सक्षम ठेवू शकतात यावर अभ्यासकांनी मते मांडली आहेत त्याप्रमाणे दररोज योग साधना करणे गरजेचे आहे.

आज योग दिनानिमित्त एक दिवस योग करून त्याचे फोटो सोशल मीडियावर टाकून या दिनाचा इन्वेंट न करता सर्वांनी योगाचा अंगीकार करून नियमित सराव करावा. जगाने योगाला राजमान्यता दिली आहे आपणही नियमित सराव ठेवून योगसाधना केली तरच आजच्या योग दिनाचे सार्थक झाले असे म्हणावे लागेल.

श्याम ठाणेदार
दौड. जिल्हा पुणे.
९९२९५४६९९५

■ ■ ■

लक्षणे दिसू लागतात. ही स्थिती कधीकधी इतकी वेदनादायक बनते की रुग्णाच्या दैनंदिन कामावर वाईट परिणाम होऊ शकतो. फास्ट फूड आणि प्रक्रिया केलेले आहार बर्गर, पिझ्जा, चिप्स, कोल्ड ड्रिंक्स सारख्या गोष्टींमध्ये फायबरची कमतरता असते आणि सॅच्युरेटेड फॅटचे प्रमाण जास्त असते. यामुळे पित्त जाड होण्याची आणि पित्ताशयात दगड तयार होण्याची शक्यता वाढते.

क्रॅश डाएट आणि वेगाने वजन कमी करणे बरेच तरुण अचानक वजन कमी करण्यासाठी केटो आहार, अधूनमधून उपवास किंवा डिटॉक्स आहाराचे अनुसरण करतात. यामुळे यकृत अधिक कोलेस्ट्रॉल सोडते, ज्यामुळे दगड तयार होण्याची प्रक्रिया वेगवान होते.

बसण्याच्या सवयी आणि ताण बराच वेळ कामे करणे, ताण घेणे आणि वेळेवर न खाणे यावरही पचन आणि चयापचयावर परिणाम होतो, ज्यामुळे दगड

भारतातल्या साधुसंत, ऋषीमुनींनी योगाचे महत्त्व, त्याचे फायदे आणि त्याची गरज पटवून दिली आहे.

तन आणि मन यांचा एकत्रित व्यायाम म्हणजे योग. आजच्या काळातील धकाधकीच्या जीवनात योगाच्या माध्यमातून योगासन यांनी आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढू शकते.

भारतातील योगाची संस्कृती जागतिक पातळीवर स्वीकारली गेली आहे. जगभरातील देशांनी योग केवळ स्वीकारला नाही, तर त्याचा प्रचार आणि प्रसाराही केला आहे. कोरोनारूपी महामारीच्या काळात तर योग दिनाला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले होते. कोरोना सारख्या महामारीचा मुकाबला करायचा असेल तर आपल्या शरीरातील रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवण्यावर भर दिला पाहिजे. नियमित व्यायाम आणि योगासन यांनी आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढू शकते.

योग कसा करावा, कोणती योगासने मनाला आणि शरीराला सक्षम ठेवू शकतात यावर अभ्यासकांनी मते मांडली आहेत त्याप्रमाणे दररोज योग साधना करणे गरजेचे आहे.

आज योग दिनानिमित्त एक दिवस योग करून त्याचे फोटो सोशल मीडियावर टाकून या दिनाचा इन्वेंट न करता सर्वांनी योगाचा अंगीकार करून नियमित सराव करावा. जगाने योगाला राजमान्यता दिली आहे आपणही नियमित सराव ठेवून योगसाधना केली तरच आजच्या योग दिनाचे सार्थक झाले असे म्हणावे लागेल.

■ ■ ■

होऊ शकतात.

भूक लागणे आणि एकाचवेळी खूप खाणे जेव्हा आपण बराच वेळ उपाशी असतो आणि एकाच वेळी भरपूर अन्न खातो तेव्हा पित्ताशय व्यवस्थित आकुंचन पावत नाही, ज्यामुळे पित्त थांबते आणि दगड तयार होतात.

पित्ताच्या दगडांची लक्षणे

उजव्या बाजूला वरच्या ओटीपोटात तीव्र वेदना, विशेषतः तेलकट जेवणानंतर मळमळ किंवा उलट्या, पोटात सूज येणे

अरण्यऋषी!

मराठी भाषेला शब्दांची देणगी

स्वातंत्र्यवीर सावरकरांनी इंग्रजी शब्दांना मराठीत दिलेले पायांची शब्द आज रुळलेत. तसेच कार्य जंगलाच्या बाबतीत मारुती चितमपल्ली यांनीही करून ठेवले आहे. अरण्य आणि त्याभोवताल विणल्या गेलेल्या विश्वातील कितीतरी घटकांना चितमपल्ली यांनी आपल्या शब्दांमध्ये गुंफले आहे. पक्षी असोत? की वनस्पती, कितीतरी नवी नावे केवळ त्यांच्यामुळे मराठी साहित्यात नोंदली गेली आहेत. या मूळ तेलगू भाषिक माणसाने मराठीला सुमारे एक लाख शब्दांचा खजिना उपलब्ध करून दिला आहे. चितमपल्लींनी पक्षिशास्त्रातील अनेक संज्ञांचे मराठी नामकरण केले आहे. जसे

उल्लेखनीय संशोधन केले; आंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सहभाग आणि निबंधवाचन केले. सेवाकाळात आणि निवृत्तीनंतर अनेक संस्था, समित्या यांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला. राज्य वन्यजीव संरक्षण सल्लागार समिती, मराठी अभ्यासक्रम समिती (औरंगाबाद) चे ते सदस्य होते. तसेच महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचेही ते संचालक होते. **वन्यजीव लेखन** मारुती चितमपल्ली यांना त्यांच्या निसर्ग क्षेत्रातील अभ्यासामुळेच पक्षितज्ञ व निसर्गलेखक ही ओळख मिळाली. त्यांची अनेक पुस्तके प्रकाशित झाली. **पुरस्कार आणि सन्मान** पद्मश्री (२०२५) मारुती चितमपल्ली यांना भारती विद्यापीठाचा जीवनसाधना पुरस्कार मिळाला आहे. नागपूरच्या सिटिझन्स फोरमचा नागभूषण पुरस्कार (२००८) एस.डी. पाटील ट्रस्टचा ह्र्वासादार एस.डी. पाटील समाजसेवक पुरस्कार (२०१२) त्यांना सहकारमहर्षी (कै) शंकराच मोहिते पाटील प्रतिष्ठानचा सहकार महर्षी साहित्य पुरस्कारही मिळाला आहे. रानवाटा (१९९१) - ह्या पुस्तकाला ९१-९२ सालचा उत्कृष्ट साहित्यानिर्मितीचा राज्य पुरस्कार, भैरू रतन दमाणी साहित्य पुरस्कार व मृण्मयी साहित्य पुरस्कार मिळालेले आहेत. १९९३ साली या पुस्तकाची आकाशवाणी पुणे केंद्रावर वाचनासाठी निवड झाली होती तसेच पाठ्यपुस्तकात देखील यातील अरणी ही कथा होती. पुण्याची अँडव्हेन्चर फाउंडेशन ही संस्था २००६पासून निसर्ग संशोधनाचे किंवा निसर्ग संवर्धनाचे काम करणाऱ्या व्यक्तीला 'मारुती चितमपल्ली' यांच्या नावाचा निसर्गमित्र पुरस्कार देते.

उत्तरार्ध

मारुती चितमपल्ली यांची खास वाक्ये

- निसर्ग हा पुस्तकापेक्षा मोठा गुरू आहे, तो रोज शिकवतो आणि रोज नव्याने समजतो.
- पक्ष्यांच्या किलबिलाटात माणसाने शांत राहायला शिकावे.
- माणसाने निसर्गाकडे पाहण्याची नजर बदलली, की तो देवाकडेही नव्यानं पाहू लागतो.
- शिकारीची नशा हे एक वेड आहे, पण वन्यजीव पाहण्याचं वेड म्हणजे शुद्ध आनंद आहे.
- पानगळ म्हणजे झाडाची वृत्ती - जुनं झडून नवं उगमायला तयार होणं.
- मी जंगलात गेलो की, मला माझ्या आतल्या माणसाचा आवाज ऐकू येतो.
- माणसाला माणूस बनवायला शहर नाही लागत, जंगल पुरेसं असतं.

कावळ्यांच्या वसाहतीला इंग्रजीत रूकरी असा शब्द आहे. चितमपल्लींनी त्यासाठी काकागार हा शब्द योजला. तसेच हेरॉनरी (बगळे, ढोकरी ह्या पक्षांची वाण वसाहत) ला सारंगगार असा समर्पक शब्द मराठीत तयार केला आहे. रुस्टिंग प्लेससाठी रातनिवारा हा शब्द वापरला आहे. टणटणी (घाणेरी) चे रायमुनिआ (हिंदीभाषक) तर बहाव्याचे अमलताश हे नाव चितमपल्लींमुळे नागरी वाचकांस माहित झाले.

संशोधन आणि संस्थांमधील सहभाग

मारुती चितमपल्ली यांनी वने, वन्यप्राणी, वन्यजीव व्यवस्थापन, आणि पक्षि जगताविषयी

विज्ञानाच्या शतकाच्या प्रारंभी स्वामी विवेकानंद यांनी अमेरिकेतील सर्वधर्म परिषदेत सहभाग घेऊन भारतीय तत्त्वज्ञान आणि अध्यात्म यांची दिव्य गुढी उभारून भारताच्या गौरवशाली आणि वैभवशाली संस्कृतीची खरीखुरी ओळख संपूर्ण जगाला करून दिली.

आपल्या याच गौरवशाली आणि वैभवशाली संस्कृतीचा भाग असलेल्या योगशास्त्राचे महत्त्व जगभरातील इतर देशांना आता पटलेले आहे. २१ जून हा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस म्हणून जगभर साजरा केला जातो. गेली १ वर्षांहून अधिक काळ कोरोनामुळे संपूर्ण जगाला ग्रासलेले असताना आयुर्वेद, योग, प्राणायाम यांचा अवलंब केल्याने अनेकांना कोरोनावर मात करता आली. योगाचे असंख्य फायदे असून मन:शांती आणि निरोगी जीवन देणाऱ्या योगविद्येविषयी या लेखात थोडक्यात पाहूया.

जगाला मन:शांती आणि व्याधीमुक्त जीवन प्रदान करणारी योगविद्या! भारतीय ऋषिमुनींच्या दैवी चिंतनातून, आत्मसाक्षात्कारातून आविष्कृत झालेली ही योगविद्या म्हणजे कोणताही धर्मभेद, जातीभेद, लिंगभेद न करता संपूर्ण मानवजातीचे कल्याण इच्छणारे एक ईश्वरी वरदानच आहे. संसाररूपी भट्टीत पोळलेल्यांना मन:शांती देणारी, व्याधीग्रस्तांना शारीरिक आणि मानसिक तापापासून मुक्त करणारी, योगसाधकांना जीव-शिव्याची भेट घडवून आणणारी, मानवाची मोक्षपदाची अंतिम इच्छा पूर्ण करणारी, ही योगविद्या आहे.

आमच्या परोपकारी पूर्वजांनी जगाच्या कल्याणासाठी जतन करून ठेवलेला हा अनमोल खजिना आहे. अशा या अनमोल खजिन्याचे आम्ही वारसदार असून या योगभूमीत आम्ही जन्मलो, हे आमचे सौभाग्य आहे; पण असे असूनही बहुतेक

भारतीय आजही योगविद्येपासून दूर राहिले आहेत, हे आमचे दुर्दैव आहे. जगातील इतर राष्ट्रांनी मात्र या योग खजिन्याचा भरपूर लाभ घेतलेला आहे आणि घेत आहेत.

भोगवाद, भौतिकवाद आणि अनेक प्रकारच्या व्याधींनी ग्रस्त असलेल्या पाश्चिमात्य राष्ट्रांतील जनतेला मन:शांती आणि निरोगी जीवन हवे आहे. यासाठी संपूर्ण जग भारताकडे आशेंने पहात आहे; कारण योगविद्येसारखे रामबाण औषध असलेल्या भारताविना अन्य कोणताही देश जगाला मन:शांती आणि व्याधीमुक्त जीवन प्रदान करू शकत नाही.

भारतीय योगविद्येमध्ये एवढे मोठे दिव्य सामर्थ्य आणि क्षमता आहे, याची विदेशी पंडितांनी प्रत्यक्ष अनुभूती अन् प्रचीती घेतलेली आहे. दुर्बल शरिराची कार्यक्षमता वाढवण्याचे सामर्थ्य योगाभ्यासामध्ये असणे रासायनिक विषारी खते आणि कीटकनाशके फवारून पिकवलेले कडधान्य, फळे, भाजीपाला आदी खाऊन स्वतःचे शरीर कळत-नकळत हळूहळू व्याधीग्रस्त होत जातले आहे. त्यामुळे स्वतःची शारीरिक आणि मानसिक दुर्बलता वाढली आहे, हे बहुतेकांना ठाऊकच नाही.

अशा वेळी ही योगविद्या फारच उपयुक्त ठरते. विषारी द्रव्ये बाहेर टाकून दुर्बल शरिराची कार्यक्षमता वाढवण्याचे सामर्थ्य या

मन:शांती आणि निरोगी जीवन देणारी योगविद्या!

सौ. अंजली पाध्ये
सनातन संस्था, नागपूर.
९९७५५३६९०३

योगाभ्यासामध्ये आहे. शरीर एक पवित्र यज्ञकुंड असून त्याचे पावित्र्य राखणे आवश्यक स्वतःचे शरीर एक पवित्र यज्ञकुंड आहे. या यज्ञकुंडातील जठराग्नीत मांसाहार, दारू, तंबाखू, फास्ट फूड आदी पदार्थ टाकून (खाऊन) हा पवित्र यज्ञ कोणीही भ्रष्ट करू नये. असे करणाऱ्या व्यक्तीकडून केलेली योगसाधना सफल होत नाही.

मोक्षप्राप्ती हे नरदेहाचे अंतिम ध्येय आहे. परमात्मा परमेश्वराची कृपादृष्टी संपादन करण्यासाठी, मोक्षपदाचा अधिकारी होण्यासाठी योगसाधकांनी स्वतःचे आचार, विचार आणि उच्चार यांतून या पवित्र यज्ञकुंडाचे पावित्र्य राखावे. योगी होऊन परोपकारी आणि पारमार्थिक जीवन जगण्यामध्येच नरजन्माचे सार्थक ह्ययोगाह या शब्दाचा भावार्थ ह्याआल्या आत

असलेल्या जीवात्म्याची चराचरात असलेल्या परमात्म्याशी भेट घडवून आणणे, एकरूप होणे किंवा मिलन होणे अथवा समरस होणे, असा आहे. या सृष्टीतील ८४ लक्ष योनीला (जीवमात्राला) सृष्टीकर्त्या परमेश्वराकडून ऊर्जा पुरवली जाते. त्यामुळेच तुम्ही-आम्ही सर्व आता या क्षणापर्यंत जिवंत आहोत. या ऊर्जेलाच ह्याजीवात्मा-अंशात्माह्म म्हणतात. आमच्या भोगवादी वृत्तीमुळे, ह्यमीहणणाच्या

इ.स.२००६ मध्ये सोलापूरला झालेल्या ८३ व्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षपद महाराष्ट्र राज्याच्या मराठी विभागाकडून दिलेला विंदा करंदीकर जीवनगौरव पुरस्कार (२०१७) १२व्या किलोस्कर चित्रपट महोत्सवाचा जीवनगौरव पुरस्कार (८-१-२०१८) **चितमपल्ली यांनी लिहिलेली पुस्तके** आनंददायी बगळे (संस्कृत साहित्यातील काही पक्षी), (२००२) चकवाचोपन : एक वनोपनिषद, (आत्मचरित्र) रातवा, (१९९३), (१९९३-९४चा महाराष्ट्र राज्य साहित्य पुरस्कार) नवेगाव बांधचे दिवस आपल्या भारताचे साप केशराचा पाऊस घरट्यापलीकडे, (१९९५) चित्रग्रीव - एका कबुतराची कथा चैत्रपालवी, (२००४) जंगलाची दुनिया (२००६) निळवंती, (२००२) निर्गमवाचन पक्षिकोश, (२००२) पक्षी जाय दिगंतारा, (१९८३) मृगपक्षिशास्त्र, (१९९३) शब्दांचं धन, (१९९३) सुवर्णगरुड, (२०००) रानवाटा, (१९९१), (१९९१-९२चा महाराष्ट्र राज्य साहित्य पुरस्कार), (भैरुतन दमाणी साहित्य पुरस्कार-१९९१), (मृण्मयी साहित्य पुरस्कार-१९९१) जंगलाचं देणं, (१९८५) (महाराष्ट्र राज्य साहित्य पुरस्कार प्राप्त-१९८९), (विदर्भ साहित्य संघ पुरस्कार-१९९१)श आगामी मत्स्यकोश, वृक्षकोश, वृक्षायुर्वेद, वगैरे

शिवसेनेचा इतिहास आणि धडा शिकविण्याची गरज!

ज्या अजित पवार यांनी शिवसेनेतून बंडखोरी करणारे कधीही निवडून येत नाहीत, असे राणा भीमदेवी थाटात विधानसभा सभागृहात सांगितले आणि ज्या एकनाथ शिंदे यांच्या साथीदारांनी अजित पवार यांच्या बद्दल तक्रारी केल्या होत्या त्याच अजितदादांच्या नेतृत्वाखाली शरद पवार यांच्या पक्षातून बंड करीत फडणवीस शिंदे सरकार मध्ये जाऊन बसले.

१३ मे २०२२ रोजी शिवसेना पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी एकनाथ शिंदे यांच्या पुढाकाराने तयार झालेल्या धर्मवीर मुक्काम पोस्ट ठाणे चित्रपटाचे उद्घाटन केले आणि २० मे २०२२ रोजी एकनाथ शिंदे यांना विचारले की, एकनाथ, तुम्हाला मुख्यमंत्री व्हायचंय का ? तेव्हा ते एकदम आश्चर्यचकित होत नाही नाही असे म्हणू लागले.

उद्धव ठाकरेंनी माज्यावर, माज्या मुलावर उपकार केले आहेत, मी त्या उपकारांची परतफेड करू शकत नाही, असे ठासून सांगितले. पण त्यांचे तर ठरलेलेच होते. त्यावरहुकूम पुढच्या चाली खेळल्या गेल्या. ५ डिसेंबर २०२४ रोजी मुख्यमंत्री पदावरून उपमुख्यमंत्री पदावर यावे लागले आणि पुन्हा एकदा देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखालील सरकार मध्ये नाखुशीनेच जावे लागले.

पुन्हा अजित पवार यांच्या कडून तुटपुंज्या निधीवर बोकलण होऊ लागली. तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार सहन करावा लागत आहे. पण शिवसेना पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे आणि युवा सेना प्रमुख आदित्य ठाकरे यांच्या नावाने शिष्टाचार देण्याची अहममहिका लागली. बाळासाहेब ठाकरे असेत तर त्यांनी उद्धव ठाकरे यांना माफ केले नसते, त्यांनी कधी काँग्रेस बरोबर जाण्याचे धाडस केले नसते, अशा वलगा केल्या आहेत.

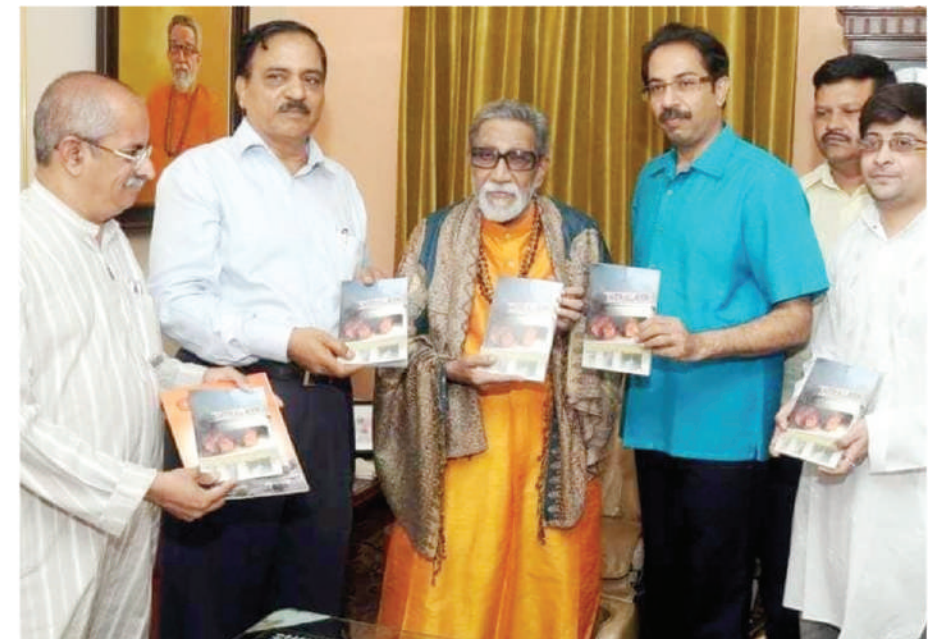
इतकेच नव्हे तर धर्मवीर २ च्या माध्यमातून धर्मवीर आनंद दिघे यांच्या सांगण्यावरून शिवसेना फोडली, असे भासविण्याचा, संभ्रम निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला आहे. राज ठाकरे यांनी स्वतंत्र संघटना काढली, प्रसार करण्याच्या गोष्टी करीत आहेत. बारांवार शिवसेनेच्या पाटीत खंजीर खुपसणारे उद्धव ठाकरे यांच्यावर धोका दिल्याचा आरोप करताहेत. परंतु १९६६ चा व बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांनी भारलेला, भारावलेला हिंदू, मराठी माणूस कडवा शिवसैनिक हे कधी सहन करणार नाही. योग्यवेळी योग्य निर्णय घेणारच. सध्या सत्ताधारी उपभोगताहेत आणि सर्वसामान्य मराठी, हिंदू भोग भोगतोय. हेही दिवस निघून जातील. कुणीही अमरपट्टा घेऊन आलेला नाही. तूतस इतकेच ! जय महाराष्ट्र !!

एकनाथ, तू काय करणार आहेस? असे आनंद दिघे यांनी सांगतानाच एका खांद्यावर हिंदुत्व आणि एका खांद्यावर शिवसेना घेऊन तू वाटचाल कर, असा जणू आदेशच दिघेसाहेबांनी आपल्या पट्टीशिष्य म्हणवणाऱ्या एकनाथ शिंदे यांना दिला असल्याचा देखावा धर्मवीर २ मध्ये उभा केला आहे. प्रत्यक्षात आनंद दिघे काय होते? त्यांचे तत्त्व काय होते? बाळासाहेब ठाकरे यांच्या शिवसेनेची वाटचाल कशी झाली? २००२ साली नरेंद्र मोदी यांच्यावर बाळासाहेब ठाकरे यांनी अडवाणी यांच्या माध्यमातून अटलाबिहारी वाजपेयी यांच्याकरवी होणारी कारवाई रोखायला लावून नरेंद्र मोदी यांना वाचविले.

६ एप्रिल १९८० रोजी स्थापन झालेल्या भारतीय जनता पक्षाला बाळासाहेब ठाकरे यांनी वारंवार पाठिंबा देत गगनभरारी घेण्यासाठी सहकार्य केले. दिल्लीत भाजप शिवसेना आणि महाराष्ट्रात शिवसेना भाजप असे बाळासाहेब ठाकरे यांनी ठासून सांगितले होते. या उपकाराची कोणत्या पद्धतीने परतफेड होत आहे, हे देशवासिय जाणून आहेत.

आज वाजपेयी अडवाणी यांचा भाजप राहिलेला नाही. या संदर्भात शिवसेनेचा इतिहास आणि धडा शिकविण्याची गरज आज निर्माण झाली आहे. ज्यांनी कधी मातोश्रीचा उंबरठा पाहिला नाही, ज्यांनी कधी आनंद दिघे यांना पाहिले नाही, ते आता त्यांची मोटमोठाली छायाचित्रे लावून प्रचार

प्रसार करण्याच्या गोष्टी करीत आहेत. बारांवार शिवसेनेच्या पाटीत खंजीर खुपसणारे उद्धव ठाकरे यांच्यावर धोका दिल्याचा आरोप करताहेत. परंतु १९६६ चा व बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांनी भारलेला, भारावलेला हिंदू, मराठी माणूस कडवा शिवसैनिक हे कधी सहन करणार नाही. योग्यवेळी योग्य निर्णय घेणारच. सध्या सत्ताधारी उपभोगताहेत आणि सर्वसामान्य मराठी, हिंदू भोग भोगतोय. हेही दिवस निघून जातील. कुणीही अमरपट्टा घेऊन आलेला नाही. तूतस इतकेच ! जय महाराष्ट्र !!

आरोग्यासाठी योगा, पारंपरिक खेळ व वृक्ष लागवड काळाची गरज

अवलंबली होती. आरोग्य रक्षणासाठी योगा व व्यायाम अती आवश्यक आहे. अत्याधुनिक युगात व बदलत्या काळानुसार मानवजातीला मनमोकळे पणाने बागडण्या करीता जग किंवा ग्राउंड अपुरे पडताना दिसतात. कारण आधुनिक युगात आपण कुठेही नजर फिरवली तर आपल्याला गगनचुंबी इमारती, कारखाने, उद्योगधंदे मोठ्या प्रमाणात दिसून येतात. अशा परिस्थितीत लहान-मोठी,आबाळ-वृद्ध खुल्या हवेत बागडू शकत नाही.परंतु शरीराला व्यायाम सुध्दा आधुनिक असतो. अशा वेळेला आपण योग,व्यायाम शाळा व जिमचा सहारा घेवून शरीराला सुहृद ठेवण्याचा प्रयत्न सर्व करतात. पुर्वी अनेक मातीतील खेळ खेळले जायचे व जखमा सुध्दा व्हायच्या परंतु या जखमा त्याच मातीने दुरुस्त सुध्दा व्हायच्या.

अशा परिस्थितीत शरीराच्या प्रत्येक अवयवांचा व्यायाम होत असे. परंतु कालांतराने मोबाईलच्या छंदांमुळे संपूर्ण जुनेछोटे-मोठे खेळ लुप्त होताना दिसतात. परंतु शरीर सुहृद व निरोगी

ठेवण्यासाठी व्यायाम अती आवश्यक आहे. योगाच्या सहाय्याने आपण घरबसल्या व्यायाम करू शकतो. आज जगातील १९० देशांनी योगाभ्यास करत आहेत.हा भारताचा मोठा मान आहे.कारण समाजातील प्रत्येक कुटुंबातील लहान-मोठे योगाभ्यास करून आपले आरोग्य सुहृद ठेवू शकतो. आजच्या परिस्थितीत मुल मुदील भविष्याच्या वाटचालीकरीता अभ्यात मग्न असतात आणि मनोरंजनाचे साधन म्हणून भारतासह जगातील ८० टक्के जगता मोबाईलच्या व कांप्युटरच्या आदीन झाल्याचे दिसून येते.

यामुळे डोक्यावर ताण येणे, डोळे दुखणे, मेंदुवर परिणाम होणे इत्यादी अनेक विकार मोबाईलमुळे व कांप्युटरमुळे होतांना आपण पहातो. परंतु यावर निराकरण करण्याचे काम योगा करणे, व्यायाम करणे, जिमनॅस्टिक किंवा जिमच्या माध्यमातून शरिरयष्टी सुहृद ठेवने अत्यंत गरजेचे आहे.

आपण योगाभ्यासाचा विचार केला तर भारतात अनेक युगानु- युगापासून

योगाभ्यास ऋषी-मुनी, साधु-संत, महायोगी, तपस्वी इत्यादी अनेक महान विभूती झाडाखाली योगसाधना करायची. परंतु आज वाढते प्रदुषण, धावपळीचे जीवन, रंगोळ वाढणं वाढिगं, वाढते औद्योगिकीकरण, शहरीकरण व बदलते हवामान यामुळे खुला व्यायाम करण्यास अनेक अडचणी निर्माण होतात. परंतु योगाभ्यास चार भितींच्या आत सुध्दा करता येतो. त्यामुळेच जगातील अनेक देशांनी योगाभ्यासला जास्त महत्त्व दिले आहे.

भारताने योगाला जागतिक पातळीवर नेऊन भारत योगगुरू बनला आहे. त्याचप्रमाणे भारताने योगाभ्यास जागतिक पातळीवर नेऊन जगाला व्यायामाची व शरिर सुहृद ठेवण्याची मोठी दीशा देण्याचे काम सुध्दा केले आहे.भारत जागतिक पातळीवर लोकांचे जीवन उंचावण्यासाठी नेहमीच प्रयत्नशील राहला आहे.

रमेश कुण्णराव लांजेवार
स्वतंत्र पत्रकार, नागपूर.
९९२६९९०७७९

योग दिनाच्या निमित्ताने सर्वांनीच योगाभ्यास अंगीकारला पाहिजे. योग दीनाच्या निमित्ताने प्रदुषणावर मात करण्यासाठी प्रत्येकांनी घर तीथे झाड ही मोहीम राबवुन या दीवसाला आगळेवेगळे ऐतिहासिक महत्त्व देवून वृक्षारोपण केले पाहिजे. आरोग्यासाठी वृक्ष ही सर्वांसाठी संजीवनी आहे. आपल्या राज्यात ३६ जिल्हे, प्रत्येकात साधारण ५ तालुके, म्हणजे १८० तालुके व राज्यात आमदार २८८ (वि.परिषदेचे वेगळेच) वृक्षारोपण हा मुद्दा आमदार, बीडीओ,असे अनेक जबाबदार अधिकारी मिळून प्रशासनाने व सामाजिक संघटनांनी योग दिनाचे औचित्य साधून मोठ्या प्रमाणात वृक्षलागवड करावला हवी.

जागतिक योग दिवस महाराष्ट्रासह संपूर्ण भारतात साजरा होणार आहे. आजच्या परिस्थितीत ज्याप्रमाणे

मनुष्याच्या आरोग्यासाठी योगाकरणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे ऑक्सिजनची मात्रा वाढविण्यासाठी वृक्षारोपण करणे अत्यंत गरजेचे आहे. याकडे मुख्यत्वेकरून प्रशासनाने लक्ष देण्याची गरज आहे. योग दिनाच्या निमित्ताने प्रशासने,शाळा, महाविद्यालये, एसटी स्टॅंड, संपूर्ण प्रशासकीय ठिकाणे, कारागृह या संपूर्ण ठिकाणी जागतिक योग दिनाच्या निमित्ताने वृक्षारोपण व्हायला हवे. यामुळे जागतिक विक्रम हॉईलच सोबत आरोग्याची जोपासना सुध्दा होईल.अशाप्रकारे योगासोबत आरोग्यासाठी वृक्षारोपण चळवळ पुढे नेली पाहिजे. कारण ह्या संपूर्ण बाबी याकडे आरोग्याशी निगडित आहे.

योगाभ्यासमुळे शारीरिक, मानसिक, आध्यात्मिक, आरोग्य आणि शांतीसाठी याचा मोठ्या प्रमाणात लाभ मिळतो. त्यामुळेच जगातील १९० देशांनी योगाला स्विकारले आहे. भारतातच नाही तर संपूर्ण जगात वाढते नवीन-नवीन आजार चिंतेचा विषय आहे. त्यामुळे योग साधना करून व्यायाम करणे तेवढेच आवश्यक

आहे. कारण आरोग्य हिच संपत्ती हा मुलमंत्र सर्वांनीच अंगीकारला पाहिजे. योग दिनाच्या निमित्ताने केंद्र सरकारने व राज्य सरकारने राष्ट्रीय खेळांना महत्त्व देवून व्यायाम करण्याची प्रवृत्ती जागृत करण्याची गरज आहे. जगातील प्राचीन संस्कृती भारतात आताही आहे. त्यामुळे आपल्याला योग परंपरेच्या माध्यमातून ती पहायला मिळते. त्यामुळे आज योगाभ्यास जगालासाठी अनमोल रत्न व संजिवनी सिध्द होत आहे. याचा भारतीयांना अभिमान आहे.

योग दिनाच्या निमित्ताने ऑक्सिजनची मात्रा वाढवीण्यासाठी आपण सर्वांनी वृक्षारोपणाचा संकल्प करावयास पाहिजे. कारण पुर्वी ऋषी मुनी, तपस्वी, महायानी झाडाखालीच योगाभ्यास करायचे, पुर्वी शिक्षण सुध्दा झाडाखालीच व्हायचे यावरून स्पष्ट होते की वृक्षा शिवाय पुढचे पाऊल अवघड असते. त्यामुळे आरोग्याच्या दृष्टीने व योग दिनाच्या निमित्ताने महाराष्ट्रासह भारतात जास्तीत जास्त वृक्षारोपण कसे करता येईल याकडे सरकारने व सामाजिक संघटनांनी लक्ष देण्याची गरज आहे. योगा करूया;व्यायाम करूया; वृक्ष लावूया; वृक्ष जगवूया आणि निसर्गाचा समतोल राखण्याचा संकल्प करूया. जय हिंद!

राज्यभरातील शाळांची होणार तपासणी

लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण करण्यासाठी कठोर उपाययोजना : तक्रार पेटी ठेवणे बंधनकारक

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २० :

उन्हाळ्याच्या सुटीनंतर पूर्व विदर्भातील जिल्ह्यात २३ जून पासून शाळा सुरू होणार असून शाळांमध्ये नियमांची अंमलबजावणी केली की नाही? याची झाडाझडती घेण्यात येणार आहे.

राज्यातील विविध जिल्ह्यात असलेल्या शाळांमध्ये बदलापूर येथील शाळेतील दोन चिमुरड्यांवर झालेल्या घटनेची पुनरावृत्ती होऊ नये यासाठी राज्यातील शाळांमध्ये सीसीटीव्ही, सुरक्षा रक्षक, तक्रार पेटी, कर्मचाऱ्यांची चारित्र्य पडताळणी यांची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

शाळा व्यवस्थापनाने निवमांकडे दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास आल्यास आधी समज देण्यात येणार असून जर अंमलबजावणीकडे शाळेने कानाडोळा केला तर संबंधित शाळेची मान्यता रद्द करण्यात येईल, असा इशारा शालेय शिक्षण विभागाने दिला आहे.

काही महिन्यांपूर्वी राज्यातील बदलापूर येथील एका खासगी शाळेत दोन चिमुरड्यांवर अत्याचाराची घटना घडली होती. या घटनेनंतर महायुती सरकारवर जोरदार हल्लाबोल करण्यात आला. या प्रकरणातील संशयित आरोपी अक्षय शिंदेचा एनकाऊंटर झाला आणि न्यायालयाने या घटनेवर महायुती

सरकारवर ताशेरे ओढले होते.

घटनेची दखल घेत पुन्हा राज्यात अशा घटनेची पुनरावृत्ती होऊ नये आणि विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेसाठी राज्य शालेय शिक्षण विभागाने कठोर पावले उचलली आहेत.

अत्याचाराची माहिती

पोलिसांना कळवणे बंधनकारक

लैंगिक गुन्हांपासून बालकांचे संरक्षण कायदा २०१२ हा केंद्र शासनाचा कायदा व सदर कायद्याखालील नियमावली केंद्र शासनाने १४ नोव्हेंबर २०१२ पासून लागू केलेली आहे. या अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी १८ वर्षे वयोगटापर्यंतच्या व्यक्तीस बालक

म्हणून समजण्यात आले आहे.

मुलांवर लैंगिक अत्याचार झाल्याची माहिती आल्यास संबंधित शैक्षणिक संस्था व्यवस्थापन, शिक्षक व शाळा यांनी अधिनियमातील तरतुदीनुसार स्थानिक पोलीस स्टेशन अथवा विशेष किशोर पोलीस पथक यांना कळविणे बंधनकारक असणार आहे.

विद्यार्थ्यांवर अत्याचार झाल्यास

तक्रार करावी

शाळेतील विद्यार्थ्यांवरील होणाऱ्या अत्याचाराची तक्रार पास्को इ-बॉक्स व चिराम या ॲपवर करणे यासाठी विद्यार्थ्यांना मदत करणे आवश्यक ठरणार आहे.

सर्व शाळा परिसरात कंपाऊंड वॉल, सकाळ, दुपारी व शाळा सुटताना विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीची नोंद घ्यावी, विद्यार्थी अनुपस्थित असल्यास पालकांना मेसेज करावा, विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन करावे, कर्मचाऱ्यांची चारित्र्य पडताळणी करणे बंधनकारक आहे.

विद्यार्थी ज्या बसमधून ये-जा करणार त्या बसचालकाची पडताळणी, बसमध्ये जीपीएस प्रणाली बसवणे, प्रसाधनगृह व स्वच्छतागृहांची नियमित स्वच्छता ठेवणे आदी गरजेचे आहे. शिक्षण विभागासह इतरही काही विभाग आता शाळांवर लक्ष ठेवून असतील आणि तपासणी करतील.

पुण्यात वारकऱ्यांचे आगमन सुरू

■ वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २० :

संत तुकाराम महाराज आणि संत ज्ञानेश्वर महाराजांच्या पालख्यांच्या प्रस्थानानंतर आता पंढरपूरकडे जाणाऱ्या वारकऱ्यांनी पुण्यात दाखल होण्यास सुरुवात केली आहे. पायी वारी करत असलेले हजारो वारकरी शहरातील विविध भागात पोहोचत असून, पुण्यात उत्साहाचे आणि भक्तीमय वातावरण निर्माण झाले आहे.

संत तुकाराम महाराजांच्या पालखीच्या आगमनानंतर पिंपरीतील भक्ती-शक्ती

चौकात 'अर्थ' आणि 'पिंपी' या दोन संस्थांनी स्वच्छता मोहीम हाती घेतली आहे. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या सहकार्याने ही मोहीम राबवण्यात येत आहे.

वारीनंतर निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचा प्रश्न गंभीर असतो, हे लक्षात घेऊन 'स्वच्छता हा खरा धर्म आहे' या संत गाडगे महाराजांच्या तत्वाला अनुसरून हा उपक्रम राबवला जात आहे. यामध्ये दोन्ही संस्थांचा १५० महिला स्वयंसेवक सहभागी होणार आहेत.

'अर्थ' एनजीओच्या सीईओ प्रविणा कलमे आणि 'पिंपी' च्या संस्थापक पूनम भट्टेशी यांच्या नेतृत्वाखाली हा उपक्रम राबवला जात आहे.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदींच्या 'स्वच्छ भारत अभियान'ला सहकार्य करण्याच्या हेतूने तसेच विठोबाप्रती भक्ती आणि सामाजिक जाणिवेची अभिव्यक्ती म्हणून ही मोहीम महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी माध्यमांशी बोलताना सांगितले. भक्तीसोबत पर्यावरणाची जबाबदारी जपण्याचा संदेशही यातून दिला जात आहे.

तेजस्वी घोसाळकर यांचा भाजप प्रवेश निश्चित?

■ महासागर प्रतिनिधी
मुंबई, दि. २० :

शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे नेते विनोद घोसाळकर यांच्या स्नुषा तेजस्वी घोसाळकर यांची मुंबई जिल्हा बँकेच्या संचालक मंडळावर नियुक्ती झाली आहे.

त्यामुळे ठाकरे गटावर कथित नाराज तेजस्वी यांचा भाजपमध्ये प्रवेश निश्चित झाल्याचा दावा केला जात आहे. तेजस्वी घोसाळकर या गत काही महिन्यांपासून ठाकरे गटावर नाराज असल्याची चर्चा आहे. त्यांनी मध्यंतरी उद्धव ठाकरे यांची भेट घेतली होती. त्यात त्यांची नाराजी दूर झाल्याचे समजले जात होते.

पण शुक्रवारी अचानक त्यांची मुंबई जिल्हा बँकेच्या संचालकपदी नियुक्ती झाल्याने त्या भाजपच्या वाटेवर असल्याची चर्चा नव्याने सुरू झाली. भाजप नेते प्रवीण दरेकर यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, दिवंगत अभिषेक घोसाळकर हे मुंबई बँकेच्या संचालकपदी होते. त्यांच्या जागी आता त्यांच्या पत्नी तेजस्वी यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

प्रवीण दरेकर यासंबंधी म्हणाले, अभिषेक घोसाळकर हे मुंबई बँकेचे संचालक होते. त्यांच्या हत्येनंतर रिक्त झालेल्या जागेवर नेमणूक करण्याचा अधिकार संचालक मंडळाला असतो. त्यानुसार सद्भावना म्हणून संचालक मंडळाने एकमताने तेजस्वी घोसाळकर यांची संचालक म्हणून बँकेवर नियुक्ती केली. ही रिक्त जागा भरणे कायदेशीररित्या क्रमप्राप्त होते. त्यानुसार ही नियुक्ती करण्यात आली आहे.

उल्लेखनीय बाब म्हणजे मुंबई बँक ही मुंबईतील सहकार क्षेत्रातील एक अग्रणी बँक आहे. या बँकेच्या संचालक मंडळावर भाजप, राष्ट्रवादी काँग्रेस, शिवसेना ठाकरे गट आदी विविध पक्षांचे नेते आहेत. पण तेजस्वी घोसाळकर यांची नियुक्ती ऐन मुंबई महापालिका निवडणुकीच्या तोंडावर करण्यात आल्यामुळे भाजपने तेजस्वी यांच्या माध्यमातून उद्धव ठाकरे यांना झटका देण्याची व्युत्पत्ती आखल्याचे स्पष्ट होते.

राज्याच्या शिक्षण धोरणाचा एक भाग म्हणून पहिली इयत्तेपासून हिंदी विषय सर्व शाळांमधून सक्तीचा करण्याचा अतार्किक निर्णय राज्याच्या शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी अचानक जाहीर केला आणि लागलीच महाराष्ट्राच्या मायबोली मराठीला दुय्यम लेखून हिंदीला महत्त्व देणाऱ्या या निर्णयविरोधात सर्व स्तरातून कडाडून विरोध होऊ लागलेला आहे. सर्व शाळांमधून सक्तीच्या हिंदीच्या या निर्णयबद्दलच जेष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ डॉ. वसंत काळगाडे यांच्याशी आजचा साप्ताहिक संवाद.

पहिलीपासून हिंदी भाषेला नेमका विरोध का आहे ?

○ महाराष्ट्र वगळता गुजरात, आंध्र प्रदेश, केरळ, तामिळनाडू, बिहार अशा कोणत्याही राज्यांमध्ये हिंदी भाषेची सक्ती नाही. मग हिंदी हि राष्ट्रभाषा नसताना आणि केवळ एका उराविक राज्याची भाषा असताना आपल्या मातृभाषेला डावलून हिंदी भाषेलाच सक्ती आणि तीही महाराष्ट्रातच का ? हा खरा मार्मिक प्रश्न आहे.

शासन निर्णयामध्ये अनिवार्य हा शब्द वगळण्यात आला आहे म्हणजेच सरकारला छुऱ्या पद्धतीने हिंदीची सक्ती करायची आहे. राज्य अभ्यासक्रम आराखड्यात पहिलीपासून तिसरी भाषा हिंदी शिकविण्याचा कुठेही उल्लेख नाही. म्हणूनच या धोरणाला सर्वांचा विरोध आहे.

हिंदी भाषेची सक्ती करण्यामागे राज्याच्या शिक्षण विभागाचा नेमका हेतू काय आहे ?

○ लहान मुले नव्या गोष्टी पटायत शिकतात. विशेषतः नवीन भाषा मुलं अगदी पटकन आत्मसात करतात. मराठी आणि इंग्रजी या माध्यमांच्या खेरीज अन्य म्हणजे उर्दू, कन्नड, गुजराथी, हिंदी आदी माध्यमांच्या विद्यार्थ्यांना पहिलीपासून त्यांची

**: साप्ताहिक संवाद :
पहिली पासून हिंदीला विरोधच हवा**

माध्यम भाषा मराठी आणि इंग्रजी या तीन भाषा शिकवल्या जात आहेत. त्यामुळे मराठी आणि इंग्रजी या शाळेमधील विद्यार्थ्यांसाठी तिसरी भाषा हिंदी सक्तीने आणली जात आहे. हाच शिक्षण विभागाचा हेतू आहे मात्र तो चुकीचा आहे.

मातृभाषेतून शिक्षण या सरकारच्या उपक्रमाची हिंदीच्या सक्तीमुळे वाट लागणार का ?

मिल्टेनी बायोटेक आणि बीआयआरएसीत जीन थेरपी परिसंस्थेकारिता सामंजस्य करार

भारताच्या अत्याधुनिक बायोथेरप्युटिक्समधील नेतृत्वाला बळकट करण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलत, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड आणि बायोटेक्नॉलॉजी इंडस्ट्री रिसर्च असिस्टन्स कौन्सिल यांनी इक्व्हाइटरीनल कन्व्हेन्शन २०२५ दरम्यान एक धोरणात्मक समजुतीचा करारावर स्वाक्षरी केली.

ही परिषद याच आठवड्यात बॅस्टनमध्ये सुरू झाली आहे. यामध्ये बहुआयामी सहकार्याची रूपरेषा मांडण्यात आली आहे, ज्याचा उद्देश भारताच्या सेल आणि जीन थेरपी क्षमतेला पुढे नेणे हा आहे. या सहकार्याच्या माध्यमातून क्षमता निर्माण, क्लिनिकल संशोधनाला चालना देणे आणि स्थानिक पातळीवर सेल थेरपीजचे उत्पादन करून अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधणे यावर भर दिला जाणार आहे.

या ऐतिहासिक कार्यक्रमाचा एक भाग म्हणून, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया यांना BIRAC आणि जैवतंत्रज्ञान विभाग यांच्या वरिष्ठ प्रतिनिधींसह इंडिया पॅक्लिफायनचे उद्घाटन करण्याचा सन्मान मिळाला.

या भागीदारीद्वारे, मिल्टेनी बायोटेक आणि BIRAC यांचे उद्दिष्ट CGT उत्पादन, विश्लेषण आणि गुणवत्ता नियंत्रण या क्षेत्रांमध्ये डॉक्टर, संशोधक आणि तंत्रज्ञ यांच्यासाठी संरचित प्रशिक्षण आणि क्षमता-विकास कार्यक्रम राबवून राष्ट्रीय क्षमता निर्माण करणे आणि वैज्ञानिक कौशल्य विकसित करणे, भारतामध्ये अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधण्यासाठी, विशेषतः कर्करोग, स्वयंप्रतिरक्षात्मक आजार आणि दुर्मिळ आजारांमध्ये, पुढील पिढीच्या उपचारांवर लक्ष केंद्रित करून शैक्षणिक संस्था आणि मल्टी-सेंटर अभ्यासांचे सह-विकास माध्यमातून ट्रांसलेशनल रिसर्च उपक्रम विस्तारणे, मिल्टेनीचे क्लिनोएमपीएस प्रॉडिजी सारखे स्वयंचलित उत्पादन प्लॅटफॉर्म वापरून भारतभर पॉप्टे-ऑफ-केअर केंद्रे स्थापन करणे, जेणेकरून वैयक्तिकृत उपचार अधिक किफायतीसह आणि मोठ्या प्रमाणावर सहज उपलब्ध होतील हे आहे.

यामध्ये बायोथेरप्युटिक्समधील नेतृत्वाला बळकट करण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलत, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड आणि बायोटेक्नॉलॉजी इंडस्ट्री रिसर्च असिस्टन्स कौन्सिल यांनी इक्व्हाइटरीनल कन्व्हेन्शन २०२५ दरम्यान एक धोरणात्मक समजुतीचा करारावर स्वाक्षरी केली.

ही परिषद याच आठवड्यात बॅस्टनमध्ये सुरू झाली आहे. यामध्ये बहुआयामी सहकार्याची रूपरेषा मांडण्यात आली आहे, ज्याचा उद्देश भारताच्या सेल आणि जीन थेरपी क्षमतेला पुढे नेणे हा आहे. या सहकार्याच्या माध्यमातून क्षमता निर्माण, क्लिनिकल संशोधनाला चालना देणे आणि स्थानिक पातळीवर सेल थेरपीजचे उत्पादन करून अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधणे यावर भर दिला जाणार आहे.

या ऐतिहासिक कार्यक्रमाचा एक भाग म्हणून, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया यांना BIRAC आणि जैवतंत्रज्ञान विभाग यांच्या वरिष्ठ प्रतिनिधींसह इंडिया पॅक्लिफायनचे उद्घाटन करण्याचा सन्मान मिळाला.

या भागीदारीद्वारे, मिल्टेनी बायोटेक आणि BIRAC यांचे उद्दिष्ट CGT उत्पादन, विश्लेषण आणि गुणवत्ता नियंत्रण या क्षेत्रांमध्ये डॉक्टर, संशोधक आणि तंत्रज्ञ यांच्यासाठी संरचित प्रशिक्षण आणि क्षमता-विकास कार्यक्रम राबवून राष्ट्रीय क्षमता निर्माण करणे आणि वैज्ञानिक कौशल्य विकसित करणे, भारतामध्ये अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधण्यासाठी, विशेषतः कर्करोग, स्वयंप्रतिरक्षात्मक आजार आणि दुर्मिळ आजारांमध्ये, पुढील पिढीच्या उपचारांवर लक्ष केंद्रित करून शैक्षणिक संस्था आणि मल्टी-सेंटर अभ्यासांचे सह-विकास माध्यमातून ट्रांसलेशनल रिसर्च उपक्रम विस्तारणे, मिल्टेनीचे क्लिनोएमपीएस प्रॉडिजी सारखे स्वयंचलित उत्पादन प्लॅटफॉर्म वापरून भारतभर पॉप्टे-ऑफ-केअर केंद्रे स्थापन करणे, जेणेकरून वैयक्तिकृत उपचार अधिक किफायतीसह आणि मोठ्या प्रमाणावर सहज उपलब्ध होतील हे आहे.

विघातक शक्तींचा वारीत हस्तक्षेप?

■ वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २० :

महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यातील लाखो वारकऱ्यांचा समावेश असलेली पंढरपूर वारी सुरू झाली आहे. पण गेल्या काही वर्षांपासून देवाला न मानणाऱ्या नास्तिक संघटनांचे पदाधिकारी-सदस्य, हिंदूंच्या देवी देवतांना शिवीगाळ करणाऱ्या संघटनांचे अनुयायी, लोकायतसारखी नक्षलवादी व्यक्तींना सहकार्य करणारी संस्था व तत्सम संघटना वारीत दाखल होत आहेत. पंढरपूर वारीमध्ये विघातक शक्ती हस्तक्षेप करण्याबाबत पोलिस आयुक्तांना लेखी पत्र तुषार दामगुडे यांनी पोलिस आयुक्त अमितेश कुमार यांना दिले आहे.

दामगुडे म्हणाले, यादिकाणी घडलेला एक हिंसाचार राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर दखलपात्र होऊ शकतो याची पोलिसांनी दखल घ्यावी. पालखी सोहळ्यात पोलिसांकडून कडक बंदोबस्त ठेवावा, अनुचित प्रकार होणार नाही, याकडे लक्ष पुरविण्याची मागणी त्यांनी केली आहे.

मृत्यूनंतरही भोगाव्या लागताहेत नरक यातना

■ नरेश भार्गव, आष्टी शहीद, दि. २० :

मृत्यूनंतर स्मशानभूमिपर्यंतचा अखेरचा प्रवास सुखकर व्हावा, अशी अपेक्षा तिरुटीवरचे कलेवर बाळगत नसले तरी ते घेवून जाणारे मात्र निश्चितच बाळगतात. परंतु, वर्धा जिल्ह्याच्या कारंजा घाटगे तालुक्यातील सुसुंद्रा हेटी येथील गावकऱ्यांच्या नशिबी तेही नाही.

पावसाळ्याच्या दिवसात गावात येणारा आणि स्मशानभूमिकडे जाणारा एकमेव मार्ग पाण्याखाली राहत असल्याने मृत्यूनंतरही त्या पार्थिवाची फरफटच होते.

सुसुंद्रा हेटी हे अंदाजे २०० लोकसंख्येचे आदिवासी खेडे गाव आहे. त्या गावांमध्ये जाण्या-येण्याकरिता एकमेव रस्ता असून याच रस्त्याने गावातील जवळपास २५ ते ३० विद्यार्थी जिल्हा परिषद शाळा सुसुंद्रा व संत भाकरे महाराज विद्यालय सुसुंद्रा येथे शिकण्याकरिता येतात. पावसाळ्यातील चार महिन्यांच्या कालावधीत फक्त दोनच महिने हे विद्यार्थी शाळेत येऊ शकतात.

शाळेतून परतीच्या वेळेला जर आभाळ किंवा पाऊस आला तर यांना नाट्याचा पूर उतरापर्यंत तीन-चार तास कधी कधी दिवसभर पूर उतरापर्यंत सुसुंद्रा येथे थांबावे लागते. मुले घरी येईपर्यंत पालकांच्या जीवात जीव नसतो. त्यांचे सतत शाळेतील शिक्षकांशी संपर्क सुरू असते. सुसुंद्रा या गावाची स्मशानभूमी याच हेटी रोडवर आहे. पावसाळ्यात अत्यंत विधी करताना सर्वांना जीव मुठीत घेऊन रस्ता पार पाडावे लागतात. या दिवसांमध्ये कुणी आपल्या अंतिम प्रवासाला जाऊच नये असे येथील लोकांना

अपघातग्रस्त विमानाच्या खरेदीबाबत कॅगचा होता आक्षेप

नाना पटोलेंकडून प्रफुल्ल पटेलांकडे अंगुलीनिर्देश

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २० :

तत्कालिन केंद्रीय मंत्री प्रफुल्ल पटेल यांच्या कार्यकाळात विमानांच्या खरेदीबाबत लेखा व परीक्षण अहवालात आक्षेप घेण्यात आले होते. त्यावेळी खरेदी झालेल्या विमानांपैकी एक विमान अहमदाबादत दुर्घटनाग्रस्त झाले. केंद्र सरकारने या अपघाताची नैतिक जबाबदारी स्वीकारावी, अशी मागणी काँग्रेसचे माजी प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले यांनी केली.

अहमदाबाद येथे झालेल्या विमानाची खरेदी २०११-१२ मध्ये झाली. कॅगने या खरेदीत गडबड असल्याचा ठपका ठेवला होता. कॅगच्या अहवालात प्रफुल्ल पटेल यांच्यावर ताशेरे ओढण्यात आले होते. आता पटेल हे मोदी सरकारसोबत आहेत. विमान अपघाताची जबाबदारी सरकारने घेतली पाहिजे, असेही ते म्हणाले.

पटोले नागपूर पत्रकार क्लब येथे शुक्रवारी बोलत होते. काँग्रेस सरकारच्या काळात रेल्वे अपघात किंवा इतर दुर्घटना घडल्यास राजीनामा मागणारे भाजपचे नेते देशात विमान, हेलिकॉप्टर, रेल्वे, रस्ता अपघात शेकडो लोकांचे प्राण जात आहे. परंतु त्यांची जबाबदारी घेण्यास तयार नाही, असेही ते म्हणाले.

मतांची चोरी लपवण्यासाठी नियमात बदल मतांची चोरी लपावी म्हणून सीसीटीव्ही फुटेज उमेदवारांना उपलब्ध करून देणारा निवडणूक

राज्यातील निवडणुकीत गडबड झाल्याचे प्रकरण उच्च न्यायालयात गेले. पंजाब व हरियाणा उच्च न्यायालयाने निवडणूक प्रक्रियेचे सर्व सीसीटीव्ही फुटेज संबंधितांना उपलब्ध करून देण्याचे आदेश दिले.

या निर्णयामुळे मतांची चोरी उघडकीस येईल म्हणून ही बाब निवडणूक आयोगाने केंद्र सरकारला कळवली. उच्च न्यायालयाच्या निकालास ४८ तास होत नाही तोच केंद्र सरकारने नियम क्रमांक ९३ मध्ये बदल केला.

केंद्र सरकारने निवडणूक आचारसंहितेत बदल करून निवडणुकीची काही कागदपत्रे सार्वजनिक न करण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे कॅमेरा आणि वेबकाॅम्स फुटेज सार्वजनिक करण्यास मनाई करण्यात येत आहे.

अशाप्रकारे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, केंद्रातील सरकार आणि निवडणूक आयोगाने लोकशाहीची थड्या चालवली आहे. मतांची चोरी करायची आणि ती लपवण्याची व्यवस्था केली आहे, असेही ते म्हणाले.

राज ठाकरे- फडणवीस यांची मिलीभगत

हिंदीची सक्ती ही आगामी महापालिका, नगरपालिका आणि जिल्हापरिषद निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर राजकीय लक्ष विचलित करण्याची योजना आहे, असा आरोप काँग्रेस नेते नाना पटोले यांनी केला आहे. ही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि मनसे अध्यक्ष राज ठाकरेची मिलीभगत असल्याचेही त्यांनी म्हटले आहे.

पटोले पुढे बोलताना म्हणाले की, मराठी भाषेची संस्कृती जपलीच पाहिजे. पहिलीपासून विद्यार्थ्यांवर हिंदीचे ओझे नसावेच, याबाबत दुमत नाही; पण हिंदी भाषेचा वाद हा शैक्षणिक मुद्दा न करता त्याला राजकीय स्वरूप देण्यात आले आहे. सरकारने काही दिवसांपूर्वी पहिलीपासून हिंदी अनिवार्य करणार नाही, असे सांगितले, पण मुख्यमंत्र्यांनी राज ठाकरेची भेट घेताच वादग्रस्त जीआर कसा निघाला ? नाना पटोले म्हणाले की, आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकांमध्ये मतविभाजन करून त्याचा फायदा भाजप व मनसेला व्हावा, हा यामागे हेतू असून मी मारल्यासारखे करतो, तू रडल्यासारखे कर, असा प्रकार आहे. या मुद्यामागे महायुती सरकारचे राजकारण असून फडणवीस-राज ठाकरे या दोघांनाही विद्यार्थी शिक्षण व भाषा याबद्दल काहीही देणेघेणे नाही, असेही ते म्हणाले.

राज्य सरकारचा निषेध सात हजारोंवर शाळांचा वेगळा निर्णय

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २० :

दीर्घ सुट्यांचा आनंद उपभोगून शाळेत येणाऱ्या बालकांना शाळा हवीहवीशी वाटावी, यासाठी नव्या शैक्षणिक वर्षाच्या पहिल्या दिवशी ह्यशाळा प्रवेशोत्सव साजरा करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला.

मात्र, शिक्षणसंस्थाचालकांच्या मागण्यांकडे राज्य शासन हेतुपुरस्सर सातत्याने दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप करत विदर्भातील सात हजारोंवर शाळांनी ह्यशाळा प्रवेशोत्सवाबद्दल बहिष्कार टाकत २३ जूनपासून शाळा सुरू न करण्याचा ठाम निर्णय घेतला आहे. महाराष्ट्र राज्य शिक्षण संस्था महामंडळाचे सरकारवाह रविंद्र फडणवीस यांनी शुक्रवारी पत्रकार परिषदेत ही माहिती दिली.

शिक्षणसंस्था महामंडळाच्या शाळा न सुरू करण्याचा निर्णय घेत प्रवेशोत्सवाबद्दल बहिष्कार टाकला आहे. त्यासंदर्भात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना निवेदनाद्वारे आधीच कळविण्यात आले आहे, असे रविंद्र फडणवीस म्हणाले. या

निवेदनात स्पष्ट करण्यात आले आहे की, शिक्षण विभागाशी संबंधित अनेक गंभीर प्रश्न शासनाकडे प्रलंबित असून त्याबाबत वेळोवेळी पत्रव्यवहार आणि निवेदनांद्वारे पाठपुरावा करूनही ठोस निर्णय घेण्यात आलेला नाही.

निवेदनात मालमत्ता करातून शैक्षणिक संस्थांना सूट, अनुदानित शाळांना निवासी वीज दर, सौर ऊर्जा सुविधा विनामूल्य देणे, शिक्षण हक्क कायद्याअंतर्गत शाळांना एकदाच कायमस्वरूपी मान्यता देणे, आरटीई अंतर्गत विद्यार्थ्यांच्या शुल्क प्रतिपूर्तीचे थकीत २४०० कोटी रुपये शासनाने त्वरीत वितरित करणे आणि लिपिक व चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती यांसारख्या मागण्या नमूद करण्यात आल्या आहेत. तसेच, १५ मार्च २०२५ च्या अन्यायकारक संघ मान्यतेचा आदेश तातडीने रद्द करण्याचीही मागणी करण्यात आली आहे. महामंडळाने स्पष्ट इशारा दिला आहे की, जर शासनाने वेळेत योग्य प्रतिसाद दिला नाही, तर नवीन शैक्षणिक सत्रात विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशापासून ते वर्गाशिक्षणापर्यंत सर्व प्रक्रिया रोखण्यात येईल.

येथे जाण्याकरिता रहदारीचा मार्ग नव्हता, सामाजिक न्याय विभाग व आर्थिक बजेट या हेडमधून सुसुंद्रा ते हेटी व आजूबाजूच्या गावाला जोडण्यासाठी रस्ता खडीकरण ते काही भागातील डांबरीकरण व समाज मंदिराकरिता २० लाख, ६० लाख व १५ लाख निधी आमदार असताना मी दिला. परंतु स्मशानभूमीत जाण्याकरिता मध्ये नाला असून, रस्त्याकरिता शासनाकडे जागा नाही. शेतातून जाण्यासाठी मार्ग काढण्याकरिता रस्ता व पूलाचे प्रयोजन होते. परंतु आमच्या कुटुंबाला शासकीय नोकरी द्या, भूसंपादनाचा योग्य मोबदला द्या अशा नानाविध मागण्या गावकऱ्यांकडून पुढे आल्याने हा मार्ग होऊ शकला नाही. स्मशानभूमीवर प्रेत नेण्याकरिता आजही नाट्यातून जावे लागते ही विदारक परिस्थिती आहे, शाळकरी मुलांनाही अडचणी आहेत, अशी खंत माजी आमदार तथा विधान परिषद सदस्य दादाराव केचे व माजी जि. प. अध्यक्ष सरिता गाखरे यांनी प्रतिनिधींशी बोलताना व्यक्त केली. या संदर्भात उपसरपंच राहुल फुले यांचेशी संपर्क साधला असता त्यांचा भ्रमणध्वनी बंद होता.

मनोमन वाटते. मरणोपरांतही इथला संघर्ष संपत नाही.

यापूर्वी अनेक निवेदने देऊन राज्यकल्यांना हा पूल आणि पक्का रस्ता व्हावा अशी सद्बुद्धी सुचली नाही, ही खरी शोकांतिका आहे. येथील ग्रामस्थांनी आशा, अपेक्षा सोडलेल्या आहे. विद्यार्थ्यांच्या होणाऱ्या शैक्षणिक नुकसानीला

जबाबदार कोण ? असा प्रश्नही विचारला जात आहे. शेकडो हेक्टर शेती याच मार्गातून असल्याने शेकड्यांना मोठा गंभीर प्रश्न असून, जगण्याकरिता आवश्यक असणारे किराणा इतर वस्तू आणणे कठीण झालेले आहे. गरोदर महिलांना चार महिने आधीच माहेरी पाठवावे लागते.